ВАЗОРАТИ МОЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Стратегияи идоракунии молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030

ҲИСОБОТ

оид ба рафти иҷро дар соли 2024

Барномаи миёнамуҳлати амал барои солҳои 2024–2026

ДУШАНБЕ - 2025

Сарсухан

Ҳисоботи мазкур оид ба иҷрои «Барномаи миёнамуҳлати амал оид ба амалисозии Стратегияи идоракунии молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 дар солҳои 2024-2026» аз рӯйи чорабиниҳои соли 2024 бо мақсади иҷрои фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 январи соли 2020, №1446 «Дар бораи тасдиқи Стратегияи идоракунии молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз ҷониби Вазорати молия бо назардошти хулосаи вазорату идораҳои мутассадии амалишавии Барномаи миёнамуҳлат таҳия гардидааст.

Ҷадвали маҷмӯӣ оид ба ҳолати татбиқи чорабиниҳо дар соли 2024

№	Самтҳои пешбинишудаи ислоҳоти ИМД	Шумораи чорабиниҳо	Мавқуф гузошта шуд	Дар ҳоли оғози иҷро	Дар раванди татбиқ	Иҷро карда шуд
1	Тадбирҳо оид ба устувории чаҳорчубаи макрофискалӣ ва рушди даромадҳои давлатӣ	5			2	3
2	Тадбирҳо оид ба банақшагирии хароҷоти давлатӣ	9	1	2	6	
3	Тадбирҳо оид ба иҷрои буҷет ва даромадҳои давлатӣ	10		3	5	2
4	Тадбирҳои ислоҳот оид ба назорати молиявӣ ва аудити дохилӣ	1			1	
5	Тадбирҳо оид ба баҳисобгирии муҳосибавӣ, мониторинг ва ҳисоботдиҳӣ	13			7	6
6	Тадбирҳо оид ба аудити беруна ва назорат	4			2	2
7	Тадбирҳо оид ба шаффофият ва ҳисоботдиҳӣ	5		1	2	2
Шумораи умумии чорабиниҳо		**47**	**1**	**6**	**25**	**15**

Мониторинг ва баҳодиҳӣ мутобиқи фасли 5 «Мониторинг ва арзёбӣ»-и Барномаи миёнамуҳлат амалӣ карда мешавад. Ҳамасола Вазорати молия ҳисоботи ниҳоӣ оид ба рафти иҷрои Барномаро ба Шӯрои ҳамоҳангсози идоракунии молияи давлатӣ пешниҳод намуда, он мутобиқ ба талаботи фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 16 сентябри соли 2008, №54 аз ҷониби Шӯро тасдиқ карда мешавад.

ХУЛОСАИ МУХТАСАР

Вазифаи асосии Стратегияи идоракунии молияи давлатӣ барои давраи то соли 2030 пеш аз ҳама аз муайян намудани самтҳои умумии ислоҳот дар соҳаи идоракунии молияи давлатӣ иборат мебошад, ки барои баланд бардоштани интизоми фискалӣ, беҳтар намудани самаранокии тақсимоти захираҳои молиявӣ, назорати доимӣ оид ба истифодабарии захираҳои молиявӣ ва хароҷоти мақсадноки воситаҳои пулии давлатӣ, банақшагирии воқеии дурнамои (ояндабинии) захираҳои молиявӣ барои афзалиятҳои муайяншуда, баланд бардоштани самаранокии амалиётӣ ва таъмини шаффофият ва тобеияти ҳисоботдиҳии маблағҳои давлатӣ равона гардидааст:

Ҳадафҳои болозикр тавассути қабули барномаҳои миёнамуҳлат татбиқ карда шуда, Барномаи миёнамуҳлати амал оид ба амалисозии Стратегияи идоракунии молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 дар солҳои 2024 - 2026 марҳилаи дуюми татбиқи Стратегияи мазкурро фаро мегирад.

Дар маҷмӯъ нақшаи амали Барномаи миёнамуҳлат аз 67 чорабинӣ, ки ба 7 самти афзалиятнок гурӯҳбандӣ шудааст, иборат мебошад ва татбиқи 47 банди он аз соли 2024 оғоз гардидааст.

Беҳтар намудани самаранокии тақсимоти захираҳои молиявӣ.

Иҷрои тадбирҳо оид ба беҳтар намудани низоми банақшагирии хароҷоти давлатӣ нишон медиҳад, ки Ҳукумати кишвар ҳадафҳои стратегии муайяншударо пайваста пайгирӣ намуда, бо мақсади таъмини самаранокии истифодаи захираҳои молиявӣ ислоҳот ва чораҳои иловагиро амалӣ намуда истодааст.

Бо мақсади ҷоннок намудани ҷараёни банақшарии буҷетии ба натиҷа нигаронидашуда, амалисозии самарабахш ва пурраи барномаи миёнамуҳлати хароҷоти давлатӣ Гурӯҳбандии барномавӣ дар таҳрири нав таҳия ва тасдиқ гардид, ки ҳамаи соҳаҳои сатҳи буҷети ҷумҳуриявиро фаро мегирад.

Ҷиҳати ҷоннок намудани ин раванд, инчунин барои самарабахш ва мақсаднок истифода бурдани маблағҳои буҷетӣ бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 ноябри соли 2024, №604 барои 5 вазорат, аз ҷумла вазоратҳои маориф ва илм, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ, фарҳанг ва варзиш, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолӣ, кишоварзӣ аз рӯйи 15 барномаи буҷети нишондиҳандаҳои ғайримолиявӣ муайян карда шуд.

Айни замон корбарӣ ҷиҳати зиёд намудани шумораи вазорату идораҳо, ки ба чунин низоми банақшагирӣ фаро гирифта мешаванд, бо маром идома дорад.

Дар баробари ин, Вазорати молия чорабиниҳои дахлдорро ҷиҳати амалинамоии барномаи миёнамуҳлати хароҷоти давлатӣ, ки яке аз унсурҳои асосии дурнамосозии банақшагирии хароҷоти давлатӣ ба ҳисоб меравад, татбиқ намуда, дар доираи тадбири мазкур заминаи меъёрию ҳуқуқӣ оид ба дарҷи ҳадди ниҳоии хароҷот аз рӯйи соҳаҳо ва тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ бозбинӣ гардидааст.

Яке аз тағйиротҳое, ки ба Дастурамал оид ба таҳияи буҷети давлатӣ ворид карда шуд, ин дарҷи нишондиҳандаҳои индикативии хароҷоти соҳаҳо ё ҳадди ниҳоии хароҷоти пешакии соҳаҳо мебошад. Тибқи тағйироти мазкур хароҷоти соҳаҳо аз ҷониби тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ дар доираи нишондихандаҳои мазкур таҳия гардида, нишондиҳандаҳои пешниҳодшаванда аз ҷониби тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ метавонад дар фосилаи 10 - 12 фоиз кам ва ё зиёд ҳисоб гардад.

Мониторинги татбиқи Барномаи миёнамуҳлат нишон медиҳад, ки дар самти таҳкими чаҳорчӯбаи макрофискалӣ ва идоракунии даромадҳои давлатӣ, Вазорати молия дар раванди таҳияи лоиҳаи буҷети давлатӣ барои соли 2025 ҳадди ниҳоии хароҷоти буҷети ҷумҳуриявиро барои тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ таҳия ва дар сомонаи расмии худ ҷойгир намудааст.

Ҳуҷҷати мазкур ҳамчун ҷузъи муҳими чаҳорчӯбаи миёнамуҳлати макрофискалӣ арзёбӣ шуда, фарогири ҳадди ниҳоии хароҷоти 33 тақсимкунандаи асосии маблағҳои буҷетӣ мебошад. Инчунин, он нишондиҳандаҳои буҷетӣ барои соли 2025 ва дурнамои хароҷот барои солҳои 2026-2027-ро дар бар мегирад.

Низоми идоракунии қарзи давлатӣ мутобиқ ба талаботи замони муосир такмил дода шуда, дар асоси ҳамкории Вазорати молия бо шарикони рушд Барномаи нави идоракунии қарз ва низоми таҳлили молиявӣ (DMFAS) насб гардидааст. Инчунин, ба нақша гирифта шудааст, ки ин барнома бо низоми иттилооти идоракунии молияи давлатӣ ҳамгиро гардад. Ин тадбир барои бақайдгирӣ, назорат ва таҳлили ҳамаҷонибаи қарзи дохилӣ ва берунии кишвар, грантҳо ва зерқарзҳо мусоидат хоҳад кард.

Баланд бардоштани интизоми фискалӣ.

Соли ҳисоботӣ татбиқи 6 чорабинии алоқаманд ба таъмин намудани дастрасии фосилавии тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ, ҳамгироӣ ва пурра худкор намудани низоми электронии хариди давлатӣ, даромадҳо, ҳуҷҷатҳои электронӣ ва идоракунии захираҳои кадрӣ ва ҳамгироии пурраи ин низомҳо бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ оғоз гардида, татбиқи 3 чорабинӣ, аз ҷумла дастрасии фосилавӣ ба

тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ, ҳамгироии низоми низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ бо иттилоотии хариди давлатӣ ва низоми иттилоотии ҳуҷҷатҳои электронӣ пурра анҷом ёфта, се чорабинӣ вобаста ба ҳамгироии низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ бо идоракунии даромадҳо ва низоми иттилоотии идоракунии захираҳои кадрӣ, инчунин дар таҳрири нав таҳия ва татбиқ намудани низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ дар ҳоли корбарӣ қарор доранд.

Дар баробари ин, ҷиҳати автоматикунонии амалиётҳои муҳосибӣ модулҳои низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ оид ба идоракунии маблағҳои пулӣ, идоракунии уҳдадориҳо ва дороиҳо таҳия карда шудааст.

Мақсади асосии коркард ва таҳияи модулҳои иловагӣ пеш аз ҳама соддаю шаффоф намудани амалиётҳои молиявӣ дар самти назорат ва идоракунии дурусти маблағҳои пулӣ, гузаронидани корҳои таҳлилӣ, таҳияи дурнамои дақиқ дар асосӣ алгоритмҳои дар модулҳо пешбинишуда, назорати иҷрои уҳдадориҳои буҷетӣ ва таҳияи феҳристи дороиҳои бахши давлатӣ буда, мутобиқ ба таҷрибаи ҷаҳонӣ мебошад.

Дар доираи чорабиниҳо оид ба беҳтар намудани интизоми фискалӣ банақшагирии хароҷоти буҷети давлатӣ дар заминаи буҷетикунонии ба натиҷа нигаронидашуда ба роҳ монда шуд. Буҷетикунонии барномавӣ ҳамчун унсури муосири банақшагирии хароҷоти буҷети давлатӣ маҳсуб ёфта, бо мақсади дар сатҳи зарурӣ татбиқ намудани чорабиниҳо вобаста ба он корҳои муайян ба анҷом расонида шуд. Аз ҷумла, ба «Дастурамал оид ба таҳияи лоиҳаи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2025 ва дурнамои нишондиҳандаҳои буҷети давлатӣ барои солҳои 2026-2027» (марҳилаи 2), тағйиротҳои зарурӣ ворид гардида, шаклҳои дархостҳои буҷети вобаста ба гурӯҳбандии барномавӣ бозбинӣ карда шуд. Шаклҳои нави воридгардида фарогирӣ нишондиҳандаҳои молиявӣ ва ғайримолиявии ҳар як барномаи буҷетӣ ва зербарномаи он мебошад.

Дар баробари ин, ба Дастурамали мазкур тартиби таҳияи дархостҳои барномавӣ ворид карда шуда, тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ метавонанд онро ҳамчун роҳнамо ҳангоми муайян намудани нишондиҳандаҳои ғайримолиявии буҷетикунонии барномавӣ истифода намоянд.

Бо дарназардошти таҷрибаи ҷаҳонӣ ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи раванди таҳия ва иҷрои буҷети давлатӣ мунтазам тағйиротҳои дахлдор ворид карда мешавад.

Таъмини шаффофият ва тобеияти ҳисоботдиҳии маблағҳои давлатӣ.

Бо мақсади таъмини шаффофият дар раванди таҳия ва иҷрои буҷети давлатӣ, санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ, буҷети шаҳрвандӣ, қарзи давлатӣ, ҳуҷҷатҳо ва нишондиҳандаҳои марбут ба раванди таҳияи буҷетӣ ва ҳисобот оид ба раванди иҷрои Стратегияи идоракунии молияи давлатӣ мунтазам дар сомонаи расмии Вазорат дар суроғаи www.moliya.tj ҷойгир карда мешавад.

Инчунин, бо мақсади ба талаботу меъёрҳои байналмилали мутобиқ намудани низоми молияи кишвар, аз ҷумла ҷиҳати беҳтар намудани мақоми ҷумҳурӣ дар раддабандиҳои ҷаҳонӣ, хусусан дар индекси байналмилалии шаффофияти буҷет дар тули солҳои охир корҳои назаррас ба анҷом расонида шуд.

Дар ин раванд, тибқи баҳогузории коршиносони мустақили Иттиҳодияи байналмилалии буҷетӣ дар соли 2024 мавқеи кишвар дар Индекси шаффофияти буҷет ба 33 хол расонида шудааст, ки он нисбат ба баҳогузории қаблӣ ду маротиба болотар буда, мақоми кишвар аз ҷойи 106-ум ба то мақоми 90-ум беҳтар гардид.

Дар баробари ин, бо мақсади мутобиқ намудани ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ ба станадартҳои байналмилалӣ, аз ҷумла Дастури омори молияи давлатӣ-2014 (GFS-2014), ки яке аз меъёрҳои мутобиқати гурӯҳбандии буҷетӣ ба низоми байналмилалӣ ба ҳисоб меравад, Вазорати молия дар ҳамкорӣ бо Хазинаи Байналмилалии Асъор аз нимаи дуюми соли 2023 нашри ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатиро мутобиқ ба Дастури омори молияи давлатӣ-2014 (GFS-2014) оғоз намуд.

Айни замон, ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ барои солҳои 2021 ва 2022 дар маҳзани онлайнии Хазинаи Байналмилалии Асъор (www.data.imf.org) ҷойгир карда шуда, раванди мазкур мунтазам идома дорад.

Стандартҳои байналмилалии ҳисоботдиҳии молиявӣ як унсури асосии маҷмӯи қоидаҳо ва принсипҳо мебошанд, ки тартиби таҳия, пешниҳод ва нашри ҳисоботи молиявиро барои ташкилоту ширкатҳо дар сатҳи байналмилалӣ муайян менамоянд ва онҳо дар сатҳи ҷаҳонӣ эътироф карда мешаванд.

Аз ин лиҳоз, аз ҷониби Вазорати молия дар самти татбиқи стандартҳои байналмилалӣ тадбирҳои зарурӣ андешида шуда, дар соли сипаришуда бори нахуст стандартҳои байналмилалии ҳисоботдиҳии молиявӣ бо забони давлатӣ барои истифода тасдиқ карда шудаанд ва дар сомонаи расмии Вазорати молия ва Фонди Стандартҳои байналмилалии ҳисоботдиҳии молиявӣ нашр гардидааст.

Ҳамзамон, ҷиҳати пешбурди фаъолияти баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит мутобиқ ба меъёрҳои байналмилалии соҳа ба қонунгузории кишвар, аз ҷумла Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ» ва

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти аудиторӣ» тағйиротҳои зарурӣ ворид карда шуданд.

Дар маҷмӯъ натиҷаи баррасии ҳуҷҷатҳои мавҷудаи корӣ ва ҳисоботҳои пешниҳоднамудаи вазорату идораҳо нишон медиҳад, ки аз 47 чорабинӣ оғозшавандаи нақшаи амали Барномаи миёнамуҳлати болозикр дар соли 2024-ум 40 чорабинӣ иҷро шудаанд (пурра ё қисман), ки ин 85,1 фоизи ҳаҷми умумии чорабиниҳои дар соли ҳисоботиро ташкил медиҳад. Ғайр аз ин, татбиқи 6 чорабинӣ (12,8 фоиз) оғоз гардида, дар давраи хисоботӣ иҷрои 1 чорабинӣ бо дарназардошти муқаррар шудани муҳлати татбиқ то соли 2026 ба соли дигар гузаронида шудааст.

Ичрои бандҳои Барномаи миёнамуҳлат аз рӯйи чорабиниҳои дар соли 2024 пешбинишуда

I. Тадбирҳо оид ба устувории макрофискалӣ ва афзоиши даромадҳои давлатӣ

Фасли мазкур ба таъмин намудани устувории макрофискалӣ ва заминагузорӣ ба зиёд гардидани қисми даромади буҷети давлатӣ бахшида шуда, дар он чорабиниҳо вобаста ба банақшагирии стратегӣ, дурнамои даромадҳои давлатӣ, бозбинӣ намудани чаҳорчӯбаи миёнамуҳлати макрофискалӣ пешбинӣ гардидааст ва аз 9 банд иборат мебошад.

Аз 9 банд иҷрои 6 банд дар солҳои 2024-2026 ва 3 банд дар солҳои 2025-2026-ум пешбинӣ гардида, дар соли 2024 се банд пурра ва се банд дар раванди татбиқ қарор дорад.

Банди 1. Таъсис ва нигоҳдории Шуъба оид ба ислоҳоти идоракунии молияи давлатӣ (қаблан ҳамчун котиботи идоракунии молияи давлатӣ)-и назди Вазорати молия тибқи талаботи санадҳои миъёрию ҳуқуқӣ, бо мақсади назорати татбиқи ислоҳот ва ҳамоҳангсозии фаъолият дар соҳаи идоракунии молияи давлатӣ бо ҷонибҳои манфиатдор.

Айни замон, бо мақсади мониторинги раванди амалишавии ислоҳот дар низоми идоракунии молияи давлатӣ, аз он ҷумла Стратегияи идоракунии молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 дар сохтори Сарраёсати буҷети давлатӣ Шуъбаи макроиқтисодӣ, методологияи омори молияи давлатӣ ва таъмини шаффофияти буҷетӣ таъсис дода шудааст.

Фаъолияти шуъбаи мазкур ба самти мониторинги татбиқи ислоҳот дар низоми идоракунии молияи давлатӣ, мутобиқати гурӯҳбандиҳои буҷетӣ ба меъёрҳои байналмилалӣ, таҳлили макроиқтисодӣ ва беҳтар намудани мавқеи ҷумҳурӣ дар раддабандиҳои ҷаҳонӣ, аз ҷумла индекси шаффофияти буҷетӣ равона гардидааст.

Дар баробари ин, Вазорати молия ҷиҳати таъсиси котиботи алоҳида оид ба идоракунии молияи давлатӣ, ки зертобеи Шурои ҳамоҳангсоз оид ба масъалаҳои идоракунии молияи давлатӣ мебошад, бо шарикони рушд мунтазам корбарӣ намуда истодааст.

Банди 3. Баланд бардоштани иқтидори кадрии вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар самти дурнамосозии макроиқтисодӣ тавассути расонидани кумаки методӣ.

Бо мақсади баланд бардоштани иқтидори кадрии вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар самти дурнамосозии макроиқтисодӣ аз ҷониби Вазорат ҳамкорӣ бо шарикони рушд ва ташкилотҳои байналмилалии молиявӣ ба роҳ монда шудааст.

Аз ҷумла, бо дастгирии молиявии Хазинаи кудакони Созмони Милали Муттаҳид аз ҷониби Вазорати молия дар шаҳру ноҳияҳои ВМКБ, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ семинар-машваратҳо оид ба дурустии банақшагирии қисми даромад ва хароҷоти буҷети давлатӣ, дуруст муайян намудани афзалиятҳо, гузариш ба буҷетикунонии барномавӣ ва ислоҳоти татбиқшуда дар самти идоракунии молияи давлатӣ гузаронида шудаанд, ки дар маҷмӯъ дар чорабинии мазкур зиёда аз 270 корманди мақомоти иҷроияи маҳалии ҳокимияти давлатӣ иштирок намуд.

Дар баробари ин, дар доираи Созишнома байни Вазорати молияи Федератсияи Русия ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба кумаки илмию методӣ ва техникӣ Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2024 тренинг ва семинар оид ба дурнамои буҷети давлатӣ ва банақшагирии стратегӣ баргузор гардид. Дар ин семинару тренингҳои махсусгардонидашуда 18 нафар кормандони масъули Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намуданд.

Ҳамзамон, аз ҷониби Вазорати рушди иқтисод ва савдо ҳамасола гурӯҳи корӣ бо мақсади расонидани ёрии методӣ дар таҳияи дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодӣ ва дар ин замина муайян намудани иқтидор ва имкониятҳои мавҷудаи рушди иқтисодӣ, таъсис дода мешавад.

Дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳияи дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодӣ барои давраи миёнамуҳлат» бо фармоиши Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон гурӯҳи корӣ таъсис дода шуда, бо иштироки вазорату идораҳо, аз ҷумла намояндагони мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ семинар ва машваратҳои корӣ баргузор мегарданд.

Илова бар ин, вазорату идораҳои дахлдор (Вазорати молия, Вазорати рушди иқтисод ва савдо, Бонки миллии Тоҷикистон ва Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон) мунтазам барномаҳои омӯзишии кормандони худро оид ба ҷанбаҳои гуногуни дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодӣ амалӣ менамоянд.

Аз ҷумла, тибқи талаботи фармоиши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 октябри соли 2024, №92-ф вобаста ба таҳияи саривақтӣ ва босифати лоиҳаи дурнамои рушди ичтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ барои соли 2026 ва параметрҳои асосии он барои солҳои 2027-2028 дар Вазорати рушди иқтисод ва савдо гурӯҳи кории дахлдор таъсис дода шудааст.

Дар ин раванд, бо мақсади расонидани кумаки методӣ дар самти таҳлил ва таҳияи нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ ва дурнамосозӣ ҳайати он ба шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ сафарбар гардида, тибқи нақша семинартҳои омӯзиши баргузор карда шуданд.

Вазорати молия дар навбати худ ҳамасола ҳангоми таҳияи лоиҳаи буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли молиявии дахлдор бо ҷалби кормандон ва коршиносон оид ба дурнамосозии даромад ва хароҷоти буҷет барои кормандони вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ мунтазам семинарҳои омӯзиши баргузор менамояд, аз ҷумла:

- 29 феврал ва 1 марти соли 2024 семинар оид ба тартиби таҳияи нишондиҳандаҳои буҷети давлатӣ;
- 29 майи соли 2024 семинар оид ба беҳтар намудани шаффофияти буҷет ва ҳуҷҷатҳои асосии буҷетии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- аз 30 июл то 2 август соли 2024 семинар оид ба тартиби таҳияи нишондиҳандаҳои буҷети давлатӣ;
- 24 сентябр соли 2024 семинар оид ба шаффофияти буҷет ва ҳисоботдиҳӣ;
- 27 сентябри соли 2024 семинар оид ба пурзур кардани иқтидори тахлилии кормандони Вазорати молия;
- 6 ва 7 декабр соли 2024 семинар барои кормандони вазорату идораҳо оид ба буҷетикунонии барномавӣ.

Банди 4. Мутобиқи таҷрибаи ҷаҳонӣ ба чаҳорчӯбаи миёнамуҳлати макрофискалӣ дар раванди таҳияи буҷети давлатӣ ворид намудани ҳадди ниҳоии хароҷот барои тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ (вазорату идораҳои калидии соҳавӣ).

Бо мақсади ба таҷрибаи ҷаҳонӣ мутобиқ намудани чаҳорчӯбаи миёнамуҳлати макрофискалӣ дар соли 2024 ҳангоми таҳияи лоиҳаи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли навбатии молиявӣ ҳадди ниҳоии хароҷоти буҷети давлатӣ на танҳо аз рӯйи соҳаҳо, балки аз рӯйи тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ тавассути замимаи иловагӣ ба Самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявию буҷетӣ ва андозӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон низ таҳия карда шудааст. Ҳуҷҷати мазкур ҳадди ниҳоии хароҷотро аз рӯйи 33 тақсимкунандаи асосии маблағҳои буҷетӣ ва давраи миёнамуҳлат, яъне се солро фаро мегирад.

Бо мақсади ба маълумоти тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ расонидан ва дар ин замина таъмин намудани шаффофияти маълумоти буҷетӣ ҳуҷҷати болозикр дар сомонаи расмии Вазорат ҷойгир карда шудааст.

Банди 6. Омӯзиши таҷрибаи муосири байналмилалӣ ҷиҳати такмили низоми дурнамосозии даромади буҷети давлатӣ.

Омӯзиши таҷрибаи муосири байналмилалӣ ҷиҳати такмили низоми дурнамосозии даромади буҷети давлатӣ тақозои замон буда, ба дуруст муайян намудани дурнамои даромадҳои давлатӣ ва пурра ба андозбандӣ ҷалб намудани сарчашмаҳои даромад мусоидат менамояд.

Дар ин раванд, ҳамкориро бо Хазинаи Байналмилалии Асъор, Дафтари Швейтсария оид ба ҳамкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (SECO) ва Донишкадаи илмӣ-тадқиқотии молиявии назди Вазорати молияи Федератсия ба роҳ монда, дар ин замина дар давоми сол коршиносон 4 маротиба ба Вазорати молия ташриф оварда, вохӯрии судманд анҷом доданд.

Ҳамзамон, кормандони воҳидҳои сохтории дахлдор тариқи маҷозӣ дар семинарҳои омӯзишӣ, ки аз ҷониби дафтари Агентии ҳамкорӣ ва ҳамоҳангсозии байналмилалии Туркия (ТИКА), Маркази минтақавии рушди иқтидор барои Қафқоз, Осиёи Марказӣ ва Муғулистони Хазинаи Байналмилалии Асъор ва Донишкадаи илмии тадқиқотии молиявии назди Вазорати молияи Федератсия дар самтҳои Такмили методологияи андозбандии иқтисоди рақамӣ ва тиҷорати электронӣ, таҳияи низоми дурнамои даромадҳои буҷети давлатӣ ва дигар мавзӯъҳо баргузор гардид, фаъолона иштирок намуда, таҷрибаи омухташударо дар фаъолияти худ роҳандозӣ намуда истодаанд.

Банди 8. Тасдиқ ва амалигардонии нақшаи амали солҳои 2024-2026 барои Барномаи миёнамуҳлати даромадҳои буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи солҳои 2024-2029.

Бо мақсади афзоиши даромадҳои буҷети давлатӣ бо роҳи рақамикунонии низоми даромадҳои давлатӣ, васеъ намудани манбаъҳои иловагии даромади буҷет, беҳтар намудани маъмурикунонии пардохтҳои андозию гумрукӣ, иҷрои саривақту сифатнок ва тақвият бахшидани раванди таҳияи дурнамои даромадҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2023, №594 Барномаи миёнамуҳлати даромадҳои Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи солҳои 2024-2029 тасдиқ гардидааст.

Нақша амали миёнамуҳлат фарогирӣ 36 чорабинӣ буда, масъули иҷрои он Вазорати молия дар ҳамоҳангӣ бо дигар вазорату идораҳои соҳавӣ мебошад ва дар он тавсифи мушкилоти соҳа, ҳадафҳо ва вазифаҳо, давраҳои амалисозии барнома, принсипҳо, амалҳо ва натиҷаҳои дар назар дошташуда, заминаҳои мусоид ва хатарҳои амалигардонии барнома ва маблағгузории барнома пешбинӣ гардидаанд.

Ҷиҳати самаранок ба роҳ мондани рафти татбиқи нақша амал бо фармоиши Вазорати молия аз 31 январи соли 2024, №15 Нақша чорабинии дохилиидоравӣ тасдиқ гардид.

Бо татбиқи Барномаи миёнамуҳлат ҳаҷми умумии даромади ҷории буҷети давлатӣ дар соли 2024 аз ҳисоби воридоти андозӣ ва ғайриандозӣ дар сатҳи 109,8 фоиз иҷро гардида, ба буҷет 32,8 млрд сомонӣ ворид шуд, ки нисбат ба нақшаи аниқшуда 2,9 млрд сомонӣ ё 9,8 фоиз зиёд мебошад. Вазни қиёсии он нисбат ба Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ 21,4 фоизро ташкил намуд ва дар қиёс ба соли 2023 ба маблағи 4,7 млрд сомонӣ афзоиш ёфт.

Бо мақсади аз ҷониби шаҳрвандону соҳибкорон оид ба хариди мол, иҷрои кор ва хизматрасонӣ ба таври ғайринақдӣ анҷом додани ҳисоббаробаркуниҳо, афзоиши гардиши пули тавассути кортҳои бонкӣ ва ҳамёнҳои мобилӣ, зиёд намудани ҳиссаи муомилоти ғайринақдӣ, коҳишёбии сатҳи иқтисодиёти пинҳонӣ, таъмини самаранокии рушди маъмурикунонии андоз, дарёфти манбаҳои иловагии андозбандӣ ва баланд бардоштани маданияти андозсупории шаҳрвандону андозсупорандагон дар фаъолияти 30 ҳазор адад субъекти соҳибкорӣ дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавии насли нав ба таври ройгон насб гардидааст, ки 27,0 ҳазор адади онҳо дар як вақт функсияи Пос-терминалро низ иҷро менамояд.

Дар баробари ин, имтиёзҳои низоми андозбандии фаъолияти парандапарварӣ ва моҳипарварӣ бо мақсади афзоиш додани даромади буҷети давлатӣ бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба андозаи 50 фоизи меъёри муқарраршуда кам карда шуд.

Ҳамзамон, аз ҷониби Вазорат ҷиҳати муайян намудани самаранокӣ имтиёзҳои андозию гумрукии пешбинишуда «Ҳисобот оид ба арзёбии даромади буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва имтиёзҳои андозию гумрукии пешбинишуда нисбат ба соҳаҳои мухталифи иқтисодиёт» таҳия гардида, дар сомонаи Вазорати молия ҷойгир карда шудааст.

Айни замон, раванди таҳлили натиҷагирии соли аввали амлишавии Барномаи миёнамуҳлати даромадҳои буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи солҳои 2024-2029 дар марҳилаи анҷомёбӣ қарор дошта, тибқи талаботи қарори болозикр то 1 марти соли ҳисоботӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботи муфассал манзур карда мешавад.

Банди 9. Гузаронидани таҳлили даромадҳои буҷети давлатӣ ва дохил намудани ин маълумот ба хисоботи давравӣ ва солона оид ба иҷрои бучети давлатӣ, ки аз ҷониби Вазорати молия нашр карда мешавад.

Соли 2024 ҷиҳати боз ҳам баландтар намудани мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раддабандии шаффофияти буҷетӣ аз ҷониби Вазорати молия «Шарҳи иҷрои буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи аввал соли 2024», ки яке аз ҳуҷҷатҳои калидӣ ҳангоми баҳодиҳӣ ба ҳисоб меравад, таҳия гардидааст.

Ҳуҷҷати мазкур дар сомонаи вазорат ҷойгир карда шуда, дар он маълумот дар бораи вазъи макроиқтисодӣ, таҳлили иҷрои қисми даромади буҷети давлатӣ, аз ҷумла маълумот оид ба ҳаҷми маблағҳои воридгардида ба буҷети давлатӣ бо нишон додани манбаҳои онҳо, аз ҷумла даромадҳои андозӣ ва ғайриандозӣ ва самтҳои хароҷоти буҷети давлатӣ ва ғайра дохил карда шудааст.

Инчунин, дар ҳуҷҷати мазкур ҷадвалҳои алоҳида оид ба иҷрои қисми даромад ва хароҷоти буҷети давлатӣ замима карда шудаанд, ки он барои таҳлили вазъи иҷрои буҷети давлатӣ имкон медиҳад.

Дар баробари ин, бо мақсади мукаммал ва ба талаботи байналмилалӣ мутобиқ намудани «Шарҳи иҷрои бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мунтазам чораҳои зарурӣ роҳандозӣ гардида, ҳангоми нашри «Шарҳи иҷрои буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2024» дар ҳуҷҷати мазкур маълумотҳо оид ба манбаҳои даромади буҷети давлатӣ, муқоисаи онҳо нисбати солҳои қаблӣ, сабабҳои иҷрои барзиёд/кам воридгардии маблағҳо ба буҷет ва дигар маълумоти таҳлили ворид карда мешавад.

Ҳамзамон, ҳисоботҳои давравӣ оид ба иҷрои буҷети давлатӣ аз рӯйи гурӯҳбандии даромади буҷетӣ мунтазам дар сомонаи Вазорати молия ҷойгир карда шуда истодааст.

II. Тадбирҳо оид ба банақшагирии хароҷоти давлатӣ

Фасли дуюми Барнома ба талаботи замони муосир мутобиқ намудани низоми идоракунии қарзи давлатӣ, амалӣ гардондани тадбирҳо ҷиҳати татбиқи барномаи миёнамуҳлати хароҷоти давлатӣ, мукаммалнамоии заминаи меъёриҳуқуқӣ оид ба дарҷи ҳадди ниҳоии хароҷоти соҳаҳо ва тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ дар дастурамалҳои таҳияи лоиҳаи буҷети давлатӣ, бозбинии гуруҳбандии барномавӣ, таҳияи дастурҳои методӣ оид ба муайян намудани нишондиҳандаҳои ғайримолиявӣ ва мониторинги барномаҳои буҷетӣ бахшида шудааст.

Дар маҷмӯъ ба самти банақшагирии хароҷоти давлатӣ иҷрои 16 банд пешбинӣ гардидааст, аз ҷумла 9 банд соли 2024-ро дар бар гирифта, аз он 6 чорабинии он дар раванди татбиқ (солҳои 2024-2026), амалишавии 2 чорабинии дигар оғоз ва 1 чорабинӣ дар солҳои минбаъда ба нақша гирифта шудааст.

Банди 10. Таҳия ва тасдиқи методологияи баҳодиҳӣ ва таҳлили хавфҳои қарзӣ (ва усулҳои ҳисоб кардани ҳаққи кафолат) ҳангоми баррасии қарзҳои нав ва кафолатҳои давлатӣ.

Вазорати молия бо мақсади пешгирӣ намудани эҳтимоли барнагардонидани қарз, паст намудани таъсири манфии хавфҳои молиявӣ, муайян намудани хатари ноустувории молиявӣ ва таъмини идоракунии самараноки қарзҳо тасмим гирифтааст, ки методологияи баҳодиҳӣ ва таҳлили хавфҳои қарзӣ ва методологияи таҳлили устувории қарз мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ таҳия намояд.

Дар ин раванд аз ҷониби Вазорати молия ҷиҳати таҳия ва тасдиқи ҳуҷҷатҳои болозикр унвонии Бонки Осиёии Рушд дар доираи кумаки техникӣ оид ба стратегияи идоракунии қарзи давлатӣ дархост ирсол гардидааст.

Мутобиқи маълумот пешниҳоди кумаки техникӣ аз ҷониби Бонки Осиёии Рушд моҳи июни соли ҷорӣ ба нақша гирифта шуд.

Банди 11. Татбиқи Стратегияи идоракунии қарзи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2024-2026 ва таҷдиди солонаи он дар доираи таҳияи буҷети миёнамуҳлат мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ.

Мутобиқи талаботи моддаи 20 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи қарзи давлатӣ ва қарзи аз ҷониби давлат кафолатдодашуда» қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2023, №587 «Дар бораи Стратегияи миёнамуҳлати идоракунии қарзи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2024-2026» тасдиқ карда шудааст.

Стратегияи мазкур миёнамуҳлат буда, барои дар оянда беҳтар намудани вазъи макроиқтисодию қарзӣ, ҷалби қарзҳои имтиёзнок ва ба самаранокии идоракунии қарзи давлатӣ мусоидат менамояд. Самти муҳими Стратегия ин ҷалби қарзҳои имтиёзнок ба ҳисоб меравад. Дар Стратегияи мазкур нишондиҳандаи асосии таносуби қарзи номиналии давлатӣ нисбат ба ММД дар сатҳи 60 фоиз ва унсури грантии қарзҳои ҷалбшаванда на кам аз 35 фоиз муайян гардида, дар доираи татбиқи он идоракунии қарзи давлатӣ самаранок ба роҳ монда шуда истодааст.

Ҳамзамон, бояд зикр намуд, ки лоиҳаи таҷдид шудаи он барои солдои 2025-2027 дар доираи таҳияи буҷети миёнамуҳлат аз ҷониби Вазорати молия омода гардида, 28

ноябри соли 2024 унвонии вазорату идораҳои дахлдор пешниҳод гардид. Айни замон, лоиҳаи «Стратегияи миёнамудлати идоракунии қарзи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2025-2027» бо дарназардошти таклифу пешнидодҳои вазорату идораҳои дахлдор такмил дода шуда, тибқи тартиби муқарраршуда ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур карда мешавад.

Маҷмӯан, идоракунии қарзи давлатӣ дар доираи ҳуҷҷатҳои стратегӣ ба роҳ монда шуда, ба ҳолати 1 январи соли 2025 ҳаҷми қарзи давлатӣ ба 3,6 млрд доллари амрикоӣ ё ба 25,2 фоизи маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ баробар гардид, ки ин дар тули 15 соли охир нишондиҳандаи пастарин ба ҳисоб меравад.

Аз маблағи бололизкр 3,2 млрд доллари амрикоӣ ё 89,0 фоиз қарзи беруна ва 382,1 млн доллари амрикоӣ ё 11,0 фоиз қарзи дохилиро ташкил медиҳад.

Яъне, ҷалби маблағҳои қарзию грантӣ дар соли 2024 дар доираи талаботи Стратегияи идоракунии қарзи давлатӣ ва таъмини устувории пардохтпазирии ҷумҳурӣ, инчунин таъмини нишондиҳандаҳои макроиқтисодии кишвар амалӣ карда шудааст.

Банди 12. Бозбинӣ ва дар таҳрири нав таҳия намудани заминаи меъёрию ҳуқуқӣ дар соҳаи идоракунии коғазҳои қиматноки давлатӣ мувофиқи тавсияҳои охирини Баҳодиҳии идоракунӣ ва самаранокии қарз.

Бо мақсади рушди низоми идоракунии коғазҳои қиматноки давлатӣ давоми соли 2024 корҳои муайян ба анҷом расонида шуд.

Махсусан, ҷиҳати бозбинӣ ва дар таҳрири нав таҳия намудани заминаӣ меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи идоракунии коғазҳои қиматноки давлатӣ мувофиқи тавсияҳои охирини баҳодиҳии идоракунӣ ва самаранокии қарз (DSA) қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 16 майи соли 2024, №296 «Дар бораи Қоидаҳои барориш ва гардиши коғазҳои қиматноки давлатӣ» тасдиқ гардид.

Дар ин раванд соли 2024 бори аввал дар даврони соҳибистиқлолӣ аз ҷониби Вазорат барориши якчанд намуди вомбаргҳои давлатӣ бо шартҳои рақобатпазири бозорӣ дар бозори муташаккил ба бонкҳои давлативу тиҷоратӣ, ташкилотҳои қарзиву амонатӣ ва фондҳои суғуртавии кишвар амалӣ карда шуд.

Дар натиҷаи 16 музояда вомбаргҳои давлатӣ дар ҳаҷми умумии 580,0 млн сомонӣ амалӣ гардида, маблағи мазкур пурра дар муомилот ҷойгир карда шуд.

Ба роҳ мондани механизми нави барориши қоғазҳои қиматноки давлатӣ бо шартҳои афзалиятноки бозорӣ ҷиҳати рушди иқтисодиёти кишвар, тавассути гардиши маблағҳо дар дохили кишвар мусоидат менамояд.

Дар баробари ин, тибқи тавсияҳои коршиносони байналмилалӣ, зарурати ворид намудани тағйироту иловаҳо ба як қатор санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ҷиҳати мутобиқ кардани қонунгузории миллӣ ба таҷрибаи байналмилаллӣ ба миён омадааст. Баррасии муфассали ин тағйиротҳо аз ҷониби сохтори дахлдори Вазорати молия ва мутахассисони соҳа анҷом дода шуда истодааст.

Ҳамзамон, ҳамкорӣ байни Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки миллии Тоҷикистон дар ташкили чорабиниҳои барориши қоғазҳои қиматноки давлатӣ бо шарту механизмҳои наву муосир ва барориши коғазҳои қиматноки “сабз” ба роҳ монда шуда, инчунин созишнома оид ба табодули маълумот ба имзо расида шуд.

Банди 13. Татбиқи пурра ва ҳамгироии низоми идоракунии қарз ва таҳлили молиявӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ, ки бо санадҳои меъёрии дахлдор ва супоришҳои техникӣ тасдиқ карда мешавад.

Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаришро аз низоми куҳнашудаи пайгирии қарз (DTS), ки имкониятҳои маҳдуди функсионалӣ ва дастгирии техникӣ дошт, ба низоми муосир ва муассиртари идоракунии қарз ва таҳлили молиявӣ (DMFAS) анҷом дод. DMFAS ба Вазорати молия имкон медиҳад, ки сабти на танҳо қарзи беруна (масалан, созишномаҳои қарзӣ ва созишномаҳои зерқарзӣ), балки қарзи дохилӣ ва қарзи кафолатнокро низ дар ин низом бароҳ монад. Илова бар ин, функсияи DMFAS барои васеъ кардани раванди банақшагирию пешгӯии ӯҳдадориҳои қарзӣ ва пардохтҳо, ворид кардани миқдори зиёди маълумот, назорати ҳаррӯзаи қурби расмии пули миллӣ дар дохили низом ва ба таври автоматикӣ таҳия намудани ҳисоботҳо ва визуализатсияҳо мувофиқи таҷрибаи ҷаҳонӣ, мусоидат мекунад.

Қобили зикр аст, ки ин барнома бо ибтикори Конфронси СММ оид ба тиҷорат ва рушд таҳия шуда, барои бақайдгирӣ, назорат ва таҳлили қарзҳои берунӣ ва дохилӣ, қарзҳои хусусӣ, грантҳо ва созишномаҳои зерқарзӣ пешбинӣ шудааст.

Дар доираи ҳамкориҳо байни Вазорати молия ва Дафтари Швейтсария оид ба ҳамкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (SECO) кормандони вазорат ба бозомӯзӣ оид ба низоми нави идоракунии қарз ва таҳлили молиявӣ фаро гирифта шуданд.

Айни замон барномаи нави DMFAS дар ҷараёни кори Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода гардида истода, созишномаҳои қарзии дохилӣ ва беруна оғоз аз соли 1992 то ин ҷониб, ҳамзамон, созишномаҳои зеркарзӣ ва созишномаҳои грантӣ дар низоми мазкур пурра ба қайд гирифта шудаанд.

Бояд тазаккур дод, ки механизми ҳамгироии низоми болозикр бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ (TFMIS -II) аз ҷониби мутахассисони вазорат пурра омухта шуда, дар ҳолатти мувофиқаи ҷонибҳои манфиатдор, ҳамгироии мазкур таъмин карда мешавад.

Банди 16. Тағйиру иловаҳо ба заминаи меъёрию ҳуқуқӣ бо мақсади ворид намудани ҳадди ниҳоии хароҷоти пешакии соҳа ба Дастурамалҳо оид ба марҳилаи якуми раванди таҳияи буҷети давлатӣ ва ҳадди ниҳоии хароҷоти тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ дар Дастурамал оид ба марҳилаи дуюми раванди таҳияи буҷет мутобиқи таҷрибаи ҷаҳонӣ.

Бо мақсади ба таҷрибаи ҷаҳонӣ мутобиқ намудани Дастурамал оид ба марҳилаи якуми раванди таҳияи буҷети давлатӣ бо фармоиши Вазорати молия санаи 23 феврали соли 2024 Дастурамал оид ба таҳияи нишондиҳандаҳои Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2025-2027 (марҳилаи 1) тасдиқ карда шуд.

Дар Дастурамали мазкур нишондиҳандаҳои индикативии хароҷоти соҳаҳо ва ё ҳадди ниҳоии хароҷоти пешакии соҳаҳо муайян карда шудаанд ва ҳангоми аз ҷониби тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ пешниҳод гардидани ҳадди ниҳоии хароҷоти соҳаҳо меъёрҳои муайяншуда бояд риоя карда шаванд. Дар баробари ин, бинобар сабаби нишондиҳандаи пешакӣ будани ҳадди ниҳоии хароҷоти соҳаҳо, дар ҳолатҳои зарурӣ бо пешниҳоди сабабҳои асоснок дар фосилаи 10-12 фоиз зиёд карда шуда, тағйироти зиёда аз он дар ҷаласаи гурӯҳи кории байниидоравии назди Вазорати молия муҳокима карда мешавад.

Дар баробари ин, аз ҷониби Вазорати молия дар раванди таҳияи лоиҳаи буҷети давлатӣ барои соли 2025 ҳадди ниҳоии хароҷоти буҷети ҷумҳуриявӣ аз рӯйи тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ таҳия гардида, дар сомонаи расмии вазорат ҷойгир карда шуд.

Тибқи банди 5 «Дастурамал оид ба таҳияи лоиҳаи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2025 ва дурнамои нишондиҳандаҳои буҷети давлатӣ барои солҳои 2026-2027» (марҳилаи 2), ки бо фармоиши Вазорати молия аз 1 июли соли 2024, №136 тасдиқ гардидааст, дархостҳои буҷетӣ аз ҷониби тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ дар доираи ҳадди ниҳоии хароҷот таҳия карда мешаванд.

Дастурамалҳо, ки раванди таҳияи нишондиҳандаҳои лоиҳаи буҷети давлатиро дар марҳилаи 1 ва 2 танзим менамоянд, мунтазам мавриди бозбинӣ қарор дода шуда, ҳангоми зарурият ба он тағйироти дахлдор ворид карда мешавад.

Банди 17. Ба самтҳои асосии сиёсати андозию буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон (яъне дар стратегияи фискалӣ) ворид намудани шарҳи тафовути назаррас байни пешгӯиҳои ибтидоӣ ва таҷдидшуда (нав)-и макрофискалӣ ва нишондиҳандаҳои буҷетӣ барои давраи миёнамуҳлат мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ.

Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди таҳияи буҷети давлатӣ самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявию буҷетӣ ва андозиро барои давраи миёнамуҳлат таҳия намуда, онро барои баррасӣ ба Комиссияи доимоамалкунандаи буҷетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд.

Самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявию буҷетӣ ва андозӣ маълумот оид ба нишондиҳандаҳои буҷети давлатӣ аз рӯи даромад, хароҷот, каср ё барзиёдӣ, ҳаҷми қарзи давлатӣ, буҷети заминавӣ, сармоягузории давлатӣ, ҳаҷми умумии хароҷот барои татбиқи самтҳои нави сиёсати давлатӣ, пешниҳод оид ба самтҳои афзалиятноки хароҷот барои татбиқи самтҳои нави сиёсати давлатӣ, ки бо назардошти пешниҳодоти дахлдори тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ омода шудаанд, ҳадди ниҳоии хароҷот аз рӯи нишондиҳандаҳои васеи гурӯҳбандии буҷетиро дар бар мегирад.

Дар баробари ин, ҳангоми омода намудани самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявию буҷетӣ ва андозӣ ба он Тавзеҳот низ таҳия карда мешавад, ки нишондиҳандаҳои муқоисавиро нисбат бо соли қаблӣ, хавфҳои эҳтимолии таъсиррасон ба иҷрои нишондиҳандаҳои асосии даромад ва хароҷоти буҷети давлатӣ аз қабили таҳримҳои иқтисодӣ нисбат ба шарикони асосии тиҷоратии ҷумҳурӣ, истифодаи самараноки имтиёзҳои андозию гумрукиро фаро мегирад.

Илова бар ин, дар Тавзеҳот афзоиш ё коҳиш ёфтани нишондиҳандоҳои даромад ва хароҷоти буҷети давлатӣ аз рӯйи манбаҳо шарҳ дода мешавад.

Банди 20. Марҳила ба марҳила таҳия ва тасдиқи гурӯҳбандии барномавии буҷетӣ барои ҳамаи тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ва соҳаҳо дар сатҳи буҷети ҷумҳуриявӣ.

Бо мақсади ба гурӯҳбандии барномавӣ фаро гирифтани ҳамаи тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ бо фармоишии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 майи соли 2022, №83 «Дар бораи буҷетикунонии барномавӣ» гурӯҳбандии барномавӣ дар таҳрири нав тасдиқ карда шуд, ки ҳамаи соҳаҳо ва тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетии сатҳи буҷети ҷумҳуриявиро дар бар мегирад.

Ҳамзамон, шурӯъ аз соли 2023 мутобиқи замимаи 2 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли навбатии молиявӣ» хароҷоти буҷети ҷумҳуриявӣ аз рӯйи гурӯҳбандии барномавӣ тасдиқ карда шуда истодааст.

Банди 22. Таҳия ва тасдиқи методология ва дастурҳо оид ба муайян кардани нишондиҳандаҳои ғайримолиявии буҷетикунонии барномавӣ барои ТАМБ/соҳаҳои таҷрибавӣ, мониторинги барномаҳои буҷетӣ ва шаклҳои ҳисобот.

Вазорати молия бо мақсади ҷоннок намудани раванди банақшагирии буҷети давлатӣ аз рӯйи гурӯҳбандии барномавӣ ва дар ин замина таъмини истифода самарабахш ва мақсадноки маблағҳои буҷетӣ барои 5 вазорат, аз ҷумла вазоратҳои маориф ва илм, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ, фарҳанг ва варзиш, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолӣ, кишоварзӣ аз рӯйи 15 барнома нишондиҳандаҳои ғайримолиявиро муайян намуда, нишондиҳандаҳои мазкур тибқи замимаи 2 ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 ноябри соли 2024, №604 тасдиқ гардидаанд.

Дар баробари ин, аз ҷониби Вазорат дар ҳамкорӣ бо Иттиҳоди Аврупо, ташкилотҳои низоми Созмони Милали Муттаҳид ва дигар шарикони рушд ҷиҳати мукаммалгардонии гурӯҳбандии барномавӣ аз рӯйи тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ва муайян намудани нишондиҳандаҳои ғайримолиявӣ барои барномаҳо корҳо мунтазам ба роҳ монда шудааст.

Ҷиҳати танзими раванди банақшагирии буҷети давлатӣ соли 2024 ба «Дастурамал оид ба таҳияи лоиҳаи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2025 ва дурнамои нишондиҳандаҳои буҷети давлатӣ барои солҳои 2026-2027» (марҳилаи 2), ки бо фармоиши Вазорати молия аз 1 июли соли 2024, №136 тасдиқ гардидааст, тавассути таҳия ва ба он илова намудани шаклҳои нави пешниҳоди дархостҳои буҷетӣ аз рӯйи гурӯҳбандии барномавӣ тағйироти зарурӣ ворид карда шуд.

Шаклҳои нави иловашуда фарогири нишондиҳандаҳои молиявӣ ва ғайримолиявии ҳар як барномаи буҷетӣ ва зербарномаи он буда, тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ вазифадранд, ки дархостҳои худро мутобиқи шаклҳои замимагардида пешниҳод намуда, нишондиҳандаҳои ғайримолиявиро аз рӯйи зербарномаҳо пешкаш намоянд.

Илова бар ин, ба Дастурамали мазкур тартиби таҳияи дархостҳои барномавӣ ҳамчун роҳнамо барои тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ҳангоми муайян намудани нишондиҳандаҳои ғайримолиявии буҷетикунонии барномавӣ ворид карда шудааст

Дар баробари корҳои анҷом додашуда, зарурияти таҳия намудани механизми мониторинги барномаҳои буҷетӣ ва шаклҳои ҳисоботҳо ҷой дорад, ки тибқи Нақшаи амал анҷоми онҳо дар солҳои минбаъда дар назар дошта шудааст.

Банди 23. Ҳамгироии гурӯҳбандии барномавӣ ва барномаҳои буҷетӣ (нишондиҳандаҳои молиявӣ ва ғайримолиявӣ) дар низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ.

Айни замон, Гурӯҳбандии барномавии буҷетӣ, ки бо фармоиши дахлдори Вазорати молия тасдиқ карда шудааст, пурра дар Низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ворид карда шуда, аз рӯйи он дастрас намудани маълумот дар сохтори Тақсимкунандагони маблағҳои буҷети аз рӯйи нишонидиҳандаҳои молиявӣ имконпазир мебошад.

Ҳамзамон, бо мақсади ҳамгироии гурӯҳбандии барномавӣ ва барномаҳои буҷетӣ (нишондиҳандаҳои молиявӣ ва ғайримолиявӣ) дар низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ Вазорати молия дар доираи татбиқи Кумаки техникии Иттиҳоди аврупо оид ба ислоҳотҳои идоракунии молияи давлатӣ ва малакаҳои касбӣ дар Тоҷикистон коршиносони байналмилалӣ ва маҳаллӣ ҷалб гардида, корҳо дар самтҳои зерин ҷараён дорад:

- дар заминаи раванди мавҷудаи идоракунии буҷет, ба таври мушаххас муайян ва ҷудо намудани баррасӣ, харитасозӣ ва стандартизатсияи равандҳо бо маҷмӯи дақиқи вазифаҳо ва масъулиятҳое, ки дар низомномаи воҳидҳои сохтории дахлдори Вазорат;
- стандартизатсия, инчунин таҷдиди назар ва оптимизатсияи ҳуҷҷатҳои буҷетӣ, шакл ва мундариҷаи ҳуҷҷатҳое, ки аз ҷониби сохторҳои Вазорати молия истифода бурда мешаванд.

Пас аз анҷоми чорабиниҳои мазкур, тавсияҳои зарурӣ ҷиҳати ҳамгироии гурӯҳбандии барномавӣ ва барномаҳои буҷетӣ (нишондиҳандаҳои молиявӣ ва ғайримолиявӣ) дар низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ омода карда шуда, қадамҳои минбаъда дар ин самт мушаххас карда мешавад.

III. Тадбирҳо оид ба иҷрои буҷет ва даромадҳои давлатӣ

Чорабиниҳои ба банди мазкур алоқаманд ба истифодаи пурраи модули хавф ва ба хавф нигаронидашуда (яъне методология) ҳангоми гузаронидани санҷишҳои андоз, инчунин ҷорӣ намудани раванди дар шакли электронӣ баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда, такмил додани меъёрҳои арзёбии дараҷаи ба хавф нигаронидашуда ва таъмини шаффофият ва ҷамъоварии маблағҳои иловагии андоз ба буҷети давлатӣ нигаронида шуда, аз ҷониби мақомотҳои марбутаи кишвар ҷиҳати татбиқи онҳо корҳои муайян ба анҷом расонида шудааст.

Дар соли ҳисоботӣ ҷиҳати афзоиш додани қисми даромади буҷети давлатӣ ва таъмини сифатноки хароҷоти он иҷрои 10 чорабинӣ пешбинӣ гардидааст.

Аз чорабиниҳои пешбинишуда 6 чорабинӣ дар раванди татбиқ, 3 чорабинии дигар дар соли 2025 оғоз ва 1 чорабинӣ дар солҳои минбаъда ба нақша гирифта шудааст.

Банди 26. Бо дарназардошти омӯзиши таҷрибаи ҷаҳонӣ ва тавсияҳои коршиносон мунтазам такмил додани меъёрҳои арзёбии дараҷаи ба хавф нигаронидашуда.

Мутобиқи талаботи моддаҳои 82 - 83 Кодекси андоз дар асоси фармоиши Кумитаи андоз (аз 5 октябри соли 2022, №18-ф) критерияхои арзёбии хавфҳо тасдиқ карда шуда, барои татбиқи амалии он дар мақомоти андоз модули барномавии «Идоракунии таҳлили хавфҳо» ҷорӣ карда шудааст.

Дар доираи Барномаи рушди маъмурикунонии андоз барои солхои 2020 - 2025, омӯзиши таҷрибаи давлатҳои пешрафта ва тавсияҳои коршиносони байналмилалӣ, тибқи Фармоиши Кумитаи андоз аз 28 сентябри соли 2023, №544 шакли таҷдидшудаи модули компютерии «Идоракунии таҳлили хавфҳо» таҳия ва мавриди амал қарор дода шуд. Дар баробари ин, ба 17 адад критерияҳои қаблан амалкунанда, боз 58 адад критерияҳои дигар илова карда шуда, тибқи тартиби мазкур аз 1 октябри соли 2023 санҷишҳои андоз дар асоси низоми идоракунии хавфҳо амалӣ карда мешаванд.

Тавре, ки дар боло қайд гардид, аз ҷониби мақомотҳои марбута ҷихати такмил додани меъёрҳои арзёбии ба хавф нигаронидашудаи иҷрои буҷети давлатӣ аз таҷрибаи ҷаҳонӣ пайваста истифода бурда мешавад. Яке аз таҷрибаҳои дигаре, ки боиси барзиёд иҷро гардидани нақшаи пардохтҳои гумрукӣ гардида истодааст, ин рақамикунонии самти фаъолияти мақомоти гумрук ва дар ин раванд такмил додани низоми маъмурикунонии гумрукӣ ба ҳисоб мераванд.

Дар доираи татбиқи Барномаи миёнамуҳлати рушди мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020 - 2024 корҳои муайяне дар ҳама самтҳои фаъолият, аз ҷумла такмил додани қонунгузорӣ, маъмурикунонии гумрукӣ, рушди низоми идораи таваккал, иҷрои вазифаҳои фискалӣ, риояи мамнуияту маҳдудият, самти ҳифзи ҳудудӣ, таъминоти ҳудудӣ, рушди технологияи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ, ҳамкориҳои байналмилалӣ, кор бо кадрҳо, экспертиза ва таҷҳизот, такмил додани инфрасохтор, ҳамкории байниидоравӣ ва рушди системаи пешниҳоди хизмати давлатӣ анҷом дода шуд.

Аз ҷумла, зерсистемаи идораи таваккал бо истифода аз модули иловагии «Дата Майнинг», ки яке аз қисматҳои зеҳни сунъӣ ба ҳисоб меравад, мавриди истифода қарор дода шуд. Зерсистемаи мазкур молҳоеро, ки ҳамчун молҳои таваккал ҳаммонанд карда мешаванд, муайян намуда, ҷиҳати татбиқи санҷиши иловагӣ нисбат ба ин намуди молҳо ба таври электронӣ хабар медиҳад.

Дар баробари ин аз соли 2023 ба таври таҷрибавӣ системаи иттилоотии коркарди маълумоти гумрукии АСИКУДА-и ҷаҳонӣ мавриди роҳандозӣ қарор гирифт, ки системаи мазкур ҳамгироии якчанд системаҳои алоҳидаро дар бар гирифта, қисматҳои зиёди система ба таври автоматӣ ва бо истифода аз унсури зеҳни сунъӣ ба амал бароварда мешаванд.

Татбиқи амалии чораҳои дар боло дарҷшуда раванди вобастагии барасмиятдарории гумрукӣ ва ситонидани пардохтҳои гумрукиро аз омилҳои инсонӣ коҳиш дода, фаъолият дар ин самт ба таври системавӣ тариқи технологияҳои муосир ба роҳ монда шуд, ки ҳолати мазкур барои барзиёд таъмин шудани нақшаи пардохтҳои гумрукӣ муҳим арзёбӣ мегардад.

Банди 27. Татбиқ ва истифодаи пурраи модули хавф ва ба хавф нигаронидашуда (яъне методология) ҳангоми гузаронидани санҷишҳои андоз дар Низоми ҳамгироишудаи маъмурияти андози Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ҷорӣ намудани раванди дар шакли электронӣ баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда.

Боиси тазаккур аст, ки ҷиҳати тақвият бахшидан ба ҷорӣ намудани дар шакли электронӣ баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда бо фармоиши Кумитаи андоз аз 1 августа соли 2023 бақайдгирии андозсупорандагон ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ва аз Феҳристи супорандагони ҳамин намуди андоз хориҷ намудани онҳо ба таври автоматӣ амалӣ карда шуда истодааст.

Бо мақсади амалӣ намудани нақшаи чорабиниҳо оид ба татбиқи Барномаи рушди маъмуриконии андоз барои солҳои 2020-2025 ва дар ин замина содаю дастрас намудани хизматрасониҳои давлатӣ, беҳтар намудани маъмурикунонии андоз ва ҷорӣ намудани механизми электронии хизматрасонӣ ба андозсупорандагон, барои сари вақт баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда ва сарфа намудани вақти (хароҷоти) андозсупорандагон, Кумитаи андоз дар якчоягӣ бо Вазорати молия чораҷӯйӣ намуда истодааст.

Банди 28. Ҷиҳати таъмини шаффофият ва ҷамъоварии маблағҳои иловагии андоз ба буҷети давлатӣ, тибқи тартиби муқарраршуда баррасии масъалаи шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба лоиҳаи мубориза бо саркашӣ аз пардохти андозҳо ва интиқоли фоида ба Форуми глобалӣ оид ба шаффофият ва табодули иттилоот барои мақсадҳои андоз.

Аъзошавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Лоиҳаи мубориза бо саркашӣ аз пардохти андозҳо ва интиқоли фоида имкон медиҳад, ки дар асоси табодули маълумоти андозию бонкӣ ва андозбандии даромадҳои ширкатҳои интернетӣ ба буҷети давлатӣ иловатан маблағҳо ворид карда шавад. Илова бар ин, аъзогии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Форуми глобалӣ ба коҳишёбии канорагирӣ аз андозбандӣ барои беҳтар намудани фарҳангӣ андозсупорӣ ва ҷалби сармоягузории хориҷӣ мусоидат менамояд.

Ҳамзамон, аъзошавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Форуми глобалӣ ва Лоиҳаи мубориза бо саркашӣ аз пардохти андозҳо ва интиқоли фоида бо пешниҳоди баёния дар шакли қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба кам кардани иқтисоди пинҳонӣ ва пардохти солонаи аъзоҳақӣ тақрибан 20,0 ҳазор евро амалӣ мегардад.

Дар марҳилаи минбаъда ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун кишвари нави аъзо бо расонидани кумаки техникӣ ҷиҳати омодагирӣ ба табодули маълумот дар асоси дархост давраи гузариш се сол пешбинӣ карда мешавад. Дар марҳилаи ниҳоӣ тақрибан баъд аз 4-5 соли аъзогӣ ба Форуми глобалӣ, табодули маълумот бо таври автоматӣ шуруъ мегардад.

Ёдовар мешавем, ки бо ташаббуси Бонки Осиёии Рушд мутобиқатии қонунгузорӣ ва низоми андози кишвар низ ба стандартҳои аваллияти BEPS дар ҳамоҳангӣ бо Вазорати молия, Кумитаи андоз ва дигар вазорату идораҳои дахлдор соли 2023 мавриди арзёбӣ қарор гирифта, муайян гардид, ки низоми андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба талаботҳои стандартҳои ақаллият ва қоидаҳои узвият дар ин созмони иқтисодӣ мутобиқат менамояд. Дар ин радиф, бо пешниҳоди намояндагони гурӯҳи кории байниидоравӣ ва мушовирони хориҷии Бонки Осиёии Рушд доир ба татбиқи тадбирҳои ақаллияти BEPS, ки аз 4 стандарт иборат мебошад, нақшаи корӣ вобаста

ба қадамҳои минбаъдаи ҳамроҳшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба чаҳорчубаи фарогири BEPS таҳия ва тасдиқ гардид.

Дар ин замина Вазорати молия унвонии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати ирсол намудани дархости расмӣ ба Созмони ҳамкориҳои иқтисодӣ ва рушд барои шомил гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ташаббуси «Мубориза бар зидди канораҷуӣ аз пардохти андозӣ ва интиқоли фонда» муроҷиат намуд (мактуб аз 7 феврали соли 2025, №3-1-1/56).

Пас аз дастури Ҳукумати кишвар кор дар ин самт идома дода шуда, аз натиҷаи раванди он мунтазам маълумоти зарурӣ ирсол карда мешавад.

Банди 29. Ҷорӣ намудани талаботи меъёрию ҳуқуқӣ, аз ҷумла дастурамали намунавӣ оид ба қарзҳои дебиторӣ ва кредиторӣ барои ташкилотҳои буҷетӣ ва сарраёсати хазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба навсозии нақшаҳои гардиши пули нақд на танҳо ҳар сол, балки ҳар семоҳа тибқи таҷрибаи ҷаҳонӣ.

Дар доираи Лоиҳаи «Мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ-2» бо мақсади ҷорӣ намудани талаботи меъёрии ҳуқуқӣ, аз ҷумла дастурамали намунавӣ оид ба қарзҳои дебиторӣ ва кредиторӣ барои ташкилотҳои буҷетӣ ва сарраёсати хазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба навсозии нақшаҳои гардиши пули нақд, аз ҷониби ширкати байналмилалии «ФИНА» модулҳои «идоракунии маблағҳои пулӣ», «идоракунӣ ва назорати уҳдадориҳо» ва «идоракунии дороиҳо» таҳия карда шуданд.

Дар ин раванд, бо мақсади дар амал истифодабарии барномаи «iMOF» аз моҳи марти соли 2024 тибқи фармоиши Вазорати молия, ки дар доираи он ҷорӣ намудани се модули болозикр, ки барои тамоми ташкилотҳои сатҳи буҷети ҷумҳуриявӣ пешбинӣ гардидааст, оғоз гардид.

Бояд қайд намуд, ки бо мақсади ҷоннок намудани раванди ҷорӣ ва истифодаи модулҳо ҳамаи муҳосибони ташкилотҳои буҷетӣ дар сатҳи ҷумҳуриявӣ, аз ҷумла 2000 нафар омӯзонида шуданд.

Тибқи нақша давра ба давра ҳамаи 1153 ташкилоти буҷетии сатҳи ҷумҳуриявӣ ба модулҳои «идоракунии маблағҳои пулӣ», «идоракунӣ ва назорати уҳдадориҳо» ва «идоракунии дороиҳо» бояд пурра пайваст карда шаванд.

Айни ҳол, аз шумораи умумии 450 ташкилоти буҷетии сатҳи ҷумҳуриявӣ ба низоми болозикр пайваст гардида, пайвастшавии дигар ташкилотҳои буҷетӣ марҳила ба марҳида амалӣ гардида истодааст.

Ҳамзамон, бо мақсади ба роҳ мондани омӯзиши мунтазам оид ба истифодаи низоми болозикр аз ҷониби Вазорат видеороликҳои махсус таҳия карда шуда, барои истофодаи кушод дастрас мебошанд.

Мақсади асосии коркард ва таҳияи модулҳои иловагӣ пеш аз ҳама содда намудани амалиётҳои молиявӣ дар самти назорат ва идоракунии дурусти маблағҳои пулӣ, гузаронидани корҳои таҳлилӣ, таҳияи дурнамои дақиқ дар асосӣ алгаритмҳои дар модулҳо пешбини шуда, назорати иҷрои ухдадориҳои буҷетӣ ва таҳияи феҳристи дороиҳои бахши давлатӣ буда, заминаӣ хуб аз руи таҷрибаи ҷаҳонӣ мебошад.

Лозим ба зикр аст, ки бо мақсади вусъат бахшидани раванди иҷрои талаботи меъёрии ҳуқуқӣ барои низоми хазинадорӣ оид ба ҷамъбасти бақияи қарз аз руйи хароҷоти семоҳа, нимсола ва солона дар доираи се модули иловагӣ корбарӣ идома дорад.

Банди 31. Пурра ҷорӣ ва фаъол намудани мақоми мустақил оид ба баррасии шикоятҳо дар соҳаи хариди давлатӣ.

Бо мақсади ҷорӣ намудани мақоми мустақил оид ба баррасии шикоятҳо дар соҳаи хариди давлатӣ аз ҷониби Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон лоихаи карори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъсиси Комиссияи байниидоравӣ оид ба баррасии шикоятхо» таҳия гардида, ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниход карда шудааст ва пас аз тасдиқи он мақоми болозикр фаъол гардонида мешавад.

Банди 33. Ташкил ва таҳкими иқтидори кадрӣ ва захиравӣ (аз ҷумла, бизнес-усулҳо барои фаъолияти таҳлилӣ дар соҳаи хариди давлатӣ) Муассисаи давлатии «Маркази рушди хариди электронӣ»-и назди Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Рушди хариди электронӣ яке аз равандҳои асосии гузариш ба низомҳои муосири рақамикунони ба ҳисоб рафта, дар доираи «Лоиҳаи дуюми мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ» бо мақсади таҳияи низоми иттилоотии хариди давлатӣ ва харидҳои электронӣ, инчунин беҳтар намудани инфрасохтори Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ тавассути насби таҷҳизоти серверӣ барои низоми таҳияшуда, мукаммалгардонии системаи итилоотӣ, харид ва насби таҷҳизот ва нармафзор барои ташкили хадамоти IP телефония, хариди таҷҳизоти зарурии корӣ барои Агентӣ чорабиниҳои зарурӣ ба амалӣ карда шуданд.

Дар доираи татбиқи лоиҳа бо мақсади беҳтар намудани низоми хариди давлатӣ, ташкили Маркази тамос, хариди таҷҳизоти идоравӣ барои Агентӣ дар доираи қисмати асосии лоиҳа корҳо ба анҷом расонида шуд.

Дар баробари ин, бо мақсади таъмини раванди бефосилаи рушди ин соҳа аз ҷониби Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ лоиҳаи қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъсиси Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази рушди низоми хариди электронии давлатӣ»-и Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2010, №228» таҳия гардида, таҳкими иқтидори кадрӣ ва захиравии муассисаи мазкур баъд аз тасдиқи қарори мазкур ба роҳ монда хоҳад шуд.

Банди 34. Баррасӣ ва навсозии тартиби фаъолият дар портали ягонаи хариди давлатӣ ва қоидаҳои амалисозии хариди давлатӣ.

Лоиҳаи фармоиши Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Қоидаҳои анҷом додани фаъолият дар Портали ягонаи хариди давлатии электронӣ» таҳия карда шуда, 12 декабри соли 2024, №1/2-706 барои бақайдгирии давлатӣ ба Вазорати адлия пешниҳод карда шудааст.

Банди 35. Таҳия ва тасдиқи рӯйхат (классификатор)-и ягонаи мол, кор ва хизматрасонӣ.

Бо мақсади дарёфти маблағ барои таҳияи Таснифгари ягонаи мол, кор ва хизматрасонӣ Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ бо Бонки Умумиҷаҳонӣ ҳамкориро ба роҳ монда, таҳияи таснифоти мазкур ба нақшаи хариди марҳилаи дуюми Лоиҳаи «Мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ-2» ворид карда шудааст.

Дар ин замина, бо мақсади таҳияи таснифгар, моҳи декабри соли 2024 аз ҷониби Агентӣ мактуби расмӣ ҷиҳати ба роҳ мондани хамкорӣ дар ин самт ба ширкати казоқистонии «Товарищество с ограниченной ответственностью «Самрук-Казына Контракт» ирсол карда шуда, корҳо дар ин самт идома доранд.

Банди 36. Марҳила ба марҳила дар маҳзани электронии Хазинаи байналмилалии асъор ҷойгир намудани омори молияи давлатӣ ва омори қарзи давлатӣ барои солҳои 2022-2024, мутобиқи Дастурамали омори молияи давлатии 2014.

Бо мақсади мутобиқ намудани ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ ба станадартҳои байналмилалӣ, аз ҷумла Дастури омори молияи давлатӣ-2014 (GFS-2014), ки яке аз меъёрҳои мутобиқати гурӯҳбандии буҷетӣ ба низоми байналмилалӣ ба ҳисоб меравад, дар ҳамкорӣ бо Хазинаи Байналмилалии Асъор аз нимаи дуюми соли 2023 нашри ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ мутобиқ ба Дастури омори молияи давлатӣ-2014 оғоз гардид.

Айни замон, ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ барои солҳои 2021 ва 2022 дар маҳзани онлайнии Хазинаи Байналмилалии Асъор (www.data.imf.org) ҷойгир карда шуда, раванди мазкур мунтазам идома дорад.

Ҳамзамон, ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатии соли 2023 низ омода гардида, барои ҷойгирнамоӣ дар маҳзани мазкур ба ХБА фирситода шуд. Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи ҳисоботии оянда корро оид ба тартиб додани ҳисоботҳо барои солҳои минбаъда ва нашри онҳо дар шакли мувофиқ ба талаботи Дастури омори молияи давлатӣ-2014 мунтазам ба роҳ мондааст.

Банди 38. Баррасӣ ва тасдиқи гурӯҳбандии барномавии буҷетии таҷдидшуда барои 5 тақсимкунандаи асосии маблағҳои буҷетӣ.

Бо мақсади ба гурӯҳбандии барномавӣ фаро гирифтани ҳамаи тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ бо фармоиши Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 майи соли 2022, №83 «Дар бораи буҷетикунонии барномавӣ» гурӯҳбандии барномавӣ дар таҳрири нав тасдиқ карда шуд, ки ҳамаи соҳаҳо ва тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетии сатҳи буҷети ҷумҳуриявиро дар бар мегирад.

Дар баробари ин, ба Дастурамали мазкур тартиби таҳияи дархостҳои барномавӣ ворид карда шуда, тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ метавонанд онро ҳамчун роҳнамо ҳангоми муайян намудани нишондиҳандаҳои ғайримолиявии буҷетикунонии барномавӣ истифода намоянд.

Ҳамзамон, ҷиҳати ҷоннок намудани ин раванд байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки Авруосиёгии Рушд Созишнома оид ба пешниҳоди грант аз маблағҳои Фонди Авруосиёгии муътадилгардонӣ ва рушд барои маблағгузории лоиҳаи «Вусъат додани ҷорикунонии принсипҳои ташаккули буҷети барномавӣ» ба имзо расидааст.

Лоиҳа аз се қисм иборат мебошад, аз ҷумла вусъат ва такмил додани заминаи методологӣ ва амалияи буҷетикунонии барномавӣ, баланд бардоштани иқтидории кадрии вазорату идораҳое, ки дар татбиқи буҷетикунонии барномавӣ масъуланд ва идоракунии лоиҳа. Муҳлати амалишавии лоиҳа 18 моҳро ташкил менамояд.

Дар баробари ин, дар доираи кумаки техникии лоиҳаи Иттиҳоди Аврупо ҷиҳати пешбурди раванди буҷетикунонии барномавӣ ҷалби коршиноси байналмилалӣ барои таҳияи дастурҳои методӣ оид ба истифодабарии гурӯҳбандии барномавӣ, муайянсозии индикаторҳои ғайримолиявии барномаҳои соҳавӣ, омода намудани ҳисобот аз рӯйи гурӯҳбандии барномавӣ, ҳамзамон таҳияи модули иловагӣ дар низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ба нақша гирифта шудааст.

IV. Тадбирҳо оид ба назорати молиявӣ ва аудити дохилӣ

Дар соли 2024 тадбирҳо оид ба назорати молиявӣ ва аудити дохилӣ фарогири танҳо як чорабинӣ, яъне таҳия ва тасдиқи методологияи гузаронидани аудити ба таваккал асосёфта мебошад. Ҳадафи асосии чорабинии мазкур ҷорӣ намудани усулҳои аудити дохилӣ дар бахши давлатӣ дар асоси хатарҳои муаяншуда буда, дар якҷоягӣ бо лоиҳаи Бонки Умумиҷаҳонӣ оид ба мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ корҳои муайян оғоз гардидааст, ки анҷоми он дар муҳлати пешбининамудаи барнома (то соли 2026) таъмин карда мешавад.

Банди 39. Таҳия, тасдиқ ва тадриҷан татбиқи методологияи гузаронидани аудити дохилии ба хавф нигаронидашуда (ва усули идоракунии хавфҳо дар асоси натиҷаҳои аудит) аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ.

Бо мақсади таҳия ва бозбинии санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи аудити дохилӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ, инчунин мутобиқ намудани стандартҳои байналмилалии аудити дохилӣ ба стандартҳои миллӣ аз ҷониби мушовирони байналмилалӣ вазифаи техникӣ омода гардид.

Барои дар амал татбиқ намудани вазифаи техникии болозикр, тибқи тартиби муқарраргардида моҳи марти соли 2024 бо мушовир шартномаи дахлдор ба имзо расонида шуда, корҳо дар ин самт дар асоси талаботҳои шартнома ба анҷом расида, ҳуҷҷатҳои зарурӣ унвонии Вазорати молия манзур карда шудааст.

Ҳамзамон, бо мақсади бозҳам мукаммал намудани фаъолияти аудити дохилӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ дар доираи Лоиҳаи «Мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ-2» дар ҳамкорӣ бо мушовирони байналмилалӣ ва маҳаллӣ лоиҳаи

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи аудити дохилӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ» дар таҳрири нав бо назардошти тағйироту иловаҳо омода гардида, дар мувофиқаи дохилиидоравии Вазорати молия қарор дорад ва пас аз мувофиқа тибқи тартиби муқарраршуда ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур карда мешавад.

Татбиқи чорабиниҳои мазкур имкон медиҳад, ки низоми аудити дохилӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври зарурӣ рушд намуда, тамоми санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи соҳавӣ мутобиқ ба стандартҳои байналмилалӣ омода гардида, ҷиҳати самараноку мақсаднок истифодабарии маблағҳои буҷетӣ дар ташкилоту муассисаҳои давлатӣ саҳми худро гузорад.

Дар баробари ин, дар доираи лоиҳаи «Мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ-2» дар ҳамкорӣ бо мушовирони байналмилалӣ санадҳои меъёрии ҳуқуқии аудити дохилӣ ва назорат дар ташкилотҳои бахши давлатӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуда, аз натиҷаи он ҷиҳати мутобиқсозии онҳо бо стандартҳои байналмилалӣ тасияҳои зарурӣ манзур карда мешавад.

V. Тадбирҳо оид ба баҳисобгирии муҳосибӣ, мониториг ва ҳисоботдиҳӣ

Соли 2024 татбиқи 13 чорабинии алоқаманд ба таъмин намудани дастрасии фосилавии тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ, ҳамгирой ва пурра худкор намудани (дар сатҳи техникӣ ва меъёрӣ) низоми электронии хариди давлатӣ, даромадҳо, ҳуҷҷатҳои электронӣ ва идоракунии захираҳои кадрӣ ва ҳамгироии пурраи ин низомҳо бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ва амалинамоии чорабиниҳо оид ба мукаммалсозии баҳисобгирии муҳосибӣ дар бахши давлатӣ оғоз гардида, татбиқи 6 чорабинии он пурра анҷом ёфта, бинобар сабаби то соли 2026 пешбинӣ гардидани амалишавӣ, татбиқи 7 чорабинӣ дар ҳоли корбарӣ қарор дорад.

Амалинамоии чорабиниҳои мазкур ба рушди низоми иттилооти дар идоракунии молияи давлатӣ дар кишвар, ҷиҳати аз байн бурдани ҳуҷҷатгузориҳо бидуни таҳвили шакли коғазӣ, соддаю шаффоф намудани амалиётҳои молиявию муҳосиби мусоидат менамояд. Ҳамзамон ҷараёни ба роҳ мондани таҳлилҳои соҳавиро осон намуда, модернизатсияи низоми иттиллоти дар идоракунии молияи давлатӣ таъмин карда мешавад.

Банди 42. Марҳила ба марҳила таъмин намудани дастрасии фосилавии тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ на танҳо дар марҳилаи иҷро, балки дар марҳилаи таҳияи буҷет.

Бо мақсади рушди низоми электоронӣ ва самаранок ба роҳ мондани ҳамкориҳо бо тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ва дар ин замина содда намудани раванди идоракунии молияи давлатӣ Вазорати молия тибқи дархост ба тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ дастрасии лозимаро ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ таъмин намуда истодааст.

Тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ҷиҳати дастрасӣ ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳамасола шахлҳои дахлдорро ба Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази технологияҳои иттилоотии молиявӣ»-и назди Вазорати молия пешниҳод намуда, ба онҳо дастрасӣ ҷиҳати таҳия ва пешниҳоди буҷети муассисаҳои зертобеашон ва тасдиқи сметаи ягонаи даромад ва хароҷот таъмин карда мешавад.

Айни замон, истифодабарандагони Низоми иттиллотии идоракунии молияи давлатӣ беш аз 7000 ташкил медиҳад.

Банди 43. Ҳамгирой ва пурра худкор намудани (дар сатҳи техникӣ ва меъёрӣ) низоми электронии хариди давлатӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ.

Ҳамгироии низоми электронии хариди давлатӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ дар сатҳи зарурӣ таъмин гардида, Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ дастрасиро барои тасдиқи маблағи ҷиҳати гузаронидани озмуни харид пешбинишуда, тасдиқнома, дидани воридоти маблағҳо дастрасӣ дорад. Инчунин, мақомоти мазкур ҳисоботи дахлдорро оид ба иҷрои маблағҳо аз рӯйи шартномаҳо тавассути низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ қабул менамояд.

Дар баробари ин, дар раванди кори ин низомҳои ҳамгироишуда мушиклиҳои техники ба миён меояд, ки масъулини вазорат ҷиҳати ҳалли онҳо чораҳои дахлдорро роҳандозӣ намуда истодааст.

Банди 44. Ҳамгироии пурра ва автоматикунонии (дар сатҳи техникӣ ва меъёрӣ) системаи ҳамгирошудаи идоракунии даромадҳо ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ.

Бо мақсади таъсиси платформаи ягонаи электронии мониторинги воридоти тамоми даромадҳо ва пайгирии хароҷот Низоми иттилоотии андоз «Қабули

пардохтҳо» роҳандозӣ гардидааст.

Маблағи андозҳо ва пардохтҳои тавассути низоми мазкур қабулгардида, дар реҷаи мустақим дар вақти воқеӣ ба маҳзани Бонки амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбонк», Вазорати молия ва Кумитаи андоз ворид гардида, бе дахолати фарди ба таври автоматӣ дар ҳисобварақаҳои андозсупорандагон ба ҳисоб гирифта мешаванд ва аз рӯйи маълумотҳои мазкур ҳисобот оид ба иҷрои қисми даромади буҷети давлатӣ таҳия мегардад.

Тартиби мазкур имконият дода истодааст, ки дурустии воридоти андозҳо, ки аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ба буҷет пардохт мегардад, ба таври фаврӣ аз назар гузаронида шуда, бо ин восита қонунвайронкуниҳо пешгирӣ карда шаванд.

Дар баробари ин, дар Хадамоти гумрук модули пардохти электронӣ дар истеҳсолот мавриди татбиқ қарор дода шуд. Модули пардохтҳои электронии гумрукӣ ҳамчун модули иловагии Низоми иттилоотии автоматонидашудаи ягонаи Хадамоти гумрук буда, ба роҳ мондани пардохти маблағи гумрукиро дар шакли электронӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин менамояд.

Модули мазкур баҳисобгирии пардохтҳои ғайринақдиро ба таври автоматӣ ва дар реҷаи вақти воқеӣ амалӣ менамояд ва бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳамгиро карда шудааст.

Дар баробари ин, аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон барои омода намудани таъминоти барномавӣ ҷиҳати ҳамгироӣ ва автоматикунонии низоми марказонидашудаи иттилоотии бонкӣ бо дигар низомҳои иттилоотии вазорату идораҳо Фонди ҷамъиятии “Фонди рушди инноватсия ва саноат” ҷалб карда шуд. Айни ҳол, аз ҷониби Фонди мазкур раванди татбиқи марҳилаи якуми лоиҳа - таҳияи талаботи техникии низомҳои қайдшуда оғоз гардидааст.

Банди 45. Ҳамгироии низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ бо низоми иттилоотии ҳуҷҷатҳои электронӣ.

Бо мақсади ба роҳ мондани ҳуҷҷатгузории электронӣ аз ҷониби Вазорати молия низоми иттилоотии ҳуҷҷатгузории электронӣ таҳия гардидааст, ки аз 5 модул иборат мебошад, аз ҷумла модулҳои ҳуҷҷатҳои ассосӣ, ҳуҷҷатҳои аввалия, мукотибот, идоракунии мизоҷон ва идоракунии истифодабарандагон.

Кормандони Вазорати молия ва ташкилоту, муассисаҳои буҷетӣ тариқи модули аввалия бо истифода аз имзои электронии рақамӣ тавассути худкор, фосилавӣ ва бе истифодаи шакли коғазӣ ба низомҳои вазорат дастрасиро дарёфт менамоянд.

Ташкилоту муассисаҳои буҷетӣ, дар навбати худ имконият доранд барои таҳия намудани шартномаҳо, ҳисобнома-фактура, санади иҷроиши корҳо, борхатҳо,

боварииномаҳо ва дигар ҳуҷҷатҳое, ки хусусияти дорои молиявӣ мебошанд, бо истифода аз имзои электронии рақамӣ тавассути худкор, фосилавӣ ва бе истифодаи шакли коғазӣ, тариқи модули ҳуҷҷатҳои асосӣ корбарӣ намоянд.

Модули мукотибот ба вазорат ва ташкилоту, муассисаҳои буҷетӣ имконият медиҳад, ки мукотиботи дохилиидоравӣ ва байниидоравиро бо истифода аз имзои электронии рақамӣ тавассути худкор, фосилавӣ ва бе истифодаи шакли коғази роҳандозӣ намоянд.

Маврид ба қайд аст, ки бо дастгирии Бонки ҷаҳонӣ низоми электронии гардиши байниидоравии ҳуҷҷатҳо пурра ба кор дароварда шуда, дар соли 2024 ҳамгироии он бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ба роҳ монда шуд.

Банди 46. Дар таҳрири нав таҳия ва татбиқ намудани низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ бо назардошти технологияҳои муосир ва стандартҳои ҷаҳонӣ.

Бо мақсади мукаммалгардонии низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ фармоиши Вазирати молия аз 8 апрели соли 2024, №43 ба тасвиб расида, ҷиҳати иҷрои он корҳо дар самти таҳияи модули марказонидашудаи баҳисобгирии муҳосибӣ ва муттаҳидгардонии (унификация) ҳамаи низомҳо/зернизомҳо, модулҳо дар як платформаи ягона оғоз гардид.

Бо мақсади амали намудани чорабиниҳои болозикр дар Вазорати молия гурӯҳи кории дахлдор таъсис дода шуда, ҳамзамон пешниҳодҳои истифодабарандагон ҷамъоварӣ гардид.

Дар баробари ин, бо мақсади ҳамгироии барномаи iMOF, Низоми иттилоотии идоракунии захираҳои инсонӣ бо Низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ, таҳияи модули баҳисобгирии муҳосибӣ ва маҷмӯан мукаммалгардонии Низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ дар доиари Лоиҳаи «Мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ-2» КВД «Маркази технологияҳои иттилоотию молиявӣ»-и назди Вазорати молия ҷалб карда шуда, корҳо оғоз гардидаанд ва тибқи нақша ба муҳити истеҳсолӣ баровардани он моҳи июни соли 2025 дар назар аст.

Айни замон, интерфейси бозбинишудаи Низоми иттилоотии идоракунии молияи давалатӣ аз ҷониби КВД «Маркази технологияҳои иттилоотию молиявӣ» таҳия карда шуда, дар раванди озмоиши техникӣ қарор дорад.

Банди 47. Ҳамгироии пурраи (дар сатҳи техникӣ ва меъёрӣ) низоми иттилоотии идоракунии захираҳои кадрӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ.

Дар доираи татбиқи Лоиҳаи «Мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ-2», ки бо маблағгузории Бонки Умумиҷаҳонӣ татбиқ гардида истодааст, низоми иттилоотии идоракунии захираҳои инсонӣ таҳия карда шуд.

Низоми иттилоотии идоракунии захираҳои инсонӣ барои таъмини заминаи ягонаи муттаҳидшудаи хизматчиёни давлатӣ, кормандони техникӣ ва кормандони ташкилотҳои буҷетӣ, барои таъмини муносибатҳои ягона, механизмҳо ва равандҳои идоракунии кормандон, баланд бардоштани назорат ва шаффофияти фаъолияти кадри пешбинӣ шудааст.

Низоми иттилоотии мазкур аз модулҳои зерин иборат мебошад:

1. Модули сохтори мақомоти давлатӣ;
2. Модули идоракунии мансабҳо (фармоишҳо, қарорҳо, амрҳо);
3. Модули маълумоти кормандон (маълумоти кормандон тибқи парвандаҳои шахсӣ ва дафтарчаҳои меҳнатӣ);
4. Модули интихоб ва ҷобаҷогузории кадрҳо (маълумотҳо вобаста ба таъин намудан ба мансаб ва озод намудан аз мансаб тибқи технологияҳои кадрӣ);
5. Модули бақайдгирии вақти корӣ;
6. Модули пардохтҳо: пардохти музди меҳнат; пардохти намудҳои ҳавасмандгардонӣ ва пардохтҳои иловагӣ; ҳифзи иҷтимоии кормандон,
7. Модули ҳисоботҳои оморӣ;
8. Модули интерфейсҳо: ҳамгироӣ (интегратсия) бо Низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ «TFMIS»-и Вазорати молия ва Низоми муттаҳидаи иттилоотии идоракунии андози Кумитаи андоз;
9. Модули худхизматрасонӣ (ворид шудани хизматчии давлатӣ (бо истифодаи ном ва рамзи махфӣ) ба утоқи шахсӣ) таҳия ва дар серверҳои барои Агентии хизмати давлатӣ пешбинишудаи КВД «Маркази технологияҳои иттилоотию молиявӣ» насб ва фаъол карда шудаанд.

Айни замон, Низоми мазкур дар 146 ташкилоти буҷетӣ насб карда шуда, шумораи умумии анкетаҳои воридгардидаи кормандон 18769 ададро ташкил медиҳад.

Дар баробари ин, барои таҳияи 7 модули иловагӣ, аз ҷумла модули «баҳогузории (атестатсияи) хизматчиёни давлатӣ», «захираҳои кадрӣ», «арзёбии фаъолият», «ҷойивазкунӣ (ротатсия)», «омӯзиш ва омӯзондани хизматчиёни давлатӣ», «баҳисобгирии даромад ва вазъи амвол» ва «худхизматрасонӣ» ширкати ватани ҷалб

карда шуда, кор дар раванди оғоз қарор дорад.

Айниҳол низоми мазкур дар якчанд мақомоти давлатӣ ба таври таҷрибавӣ мавриди истифода қарор дода шуда истодааст.

Бояд қайд намуд, ки яке аз 9 модули болозикри таҳиягардида модули интерфейсҳо, ба ҳисоб рафта, модули мазкур ҳамгироии низоми болозикрро бо Низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ фаро мегирад.

Ҳамгироии низомҳои болозикр тибқи шартнома байни Агентии хизмати давлатӣ ва Вазорати молия бароҳ монда шуда, корҳо дар самти пайвасткунии пардохти музди меҳнат ва иловапулиҳо идома дорад.

Банди 50. Таҳия ва татбиқи модули мутамарказонидашудаи баҳисобгирии муҳосибии бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳамгирошуда ва бозбинии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ.

Дар доираи Лоиҳаи «Мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ-2» Вазорати молия бо коршиносон ҳамкории зичро ба роҳ монда, айни замон консепсияи модул ва мукотиботи равандҳои асосии идоракунии молияи давлатӣ ва амалиётҳои молиявию хоҷагидорӣ дар ҳаҷми умумии ду ҳазор мукотиботи муҳосибӣ таҳия гардида, дар марҳилаи баррасии дохилиидоравии Вазорат қарор дорад.

Ҳамчунин, дар самти такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, иброз менамоем, ки лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ» аз 2 январи соли 2025, №2138 қабул ва ба тасвиб расид, ки барои мутобиқгардонии низоми баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ ба меъёрҳои байналмилалии соҳа, инчунин татбиқи низомҳои иттилоотии худкор дар раванди пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ нигаронида шудааст.

Айни замон, дар доираи такмили Низоми иттилооти идоракунии молияи давлатӣ таҳия ва татбиқи модули мутамарказонидашудаи баҳисобгирии муҳосибӣ ба дар назар дошта шуда, тибқи нақша корҳо то моҳи июни соли 2025 ба анҷом расонида мешавад.

Банди 51. Таҳия ва тасдиқи нақшаи ягонаи ҳисобҳои мукаммалшуда ва дастурҳои марбут ба он, бо мақсади таҳияи ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда, мутобиқи стандарти байналмилалии ҳисоботдиҳии молиявии бахши давлатӣ.

Бо мақсади фароҳам овардани заминаи методологӣ барои таъмини гузариши низоми баҳисобгирии муҳосибии ташкилотҳои буҷетӣ ба усули ҳисобузамкунӣ ва таҳияи ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда тариқи озмуни харид ширкати машваратӣ

ҷалб карда шуд.

Айни ҳол, аз ҷониби мушовири ҷалбгардида лоиҳаи санадҳои дахлдор оид ба таҷдиди методологияи амалкунанда барои таҳияи ҳисоботи молиявии ташкилотҳои буҷетӣ таҳия гардида, дар фаъолияти 3 (се) ташкилоти буҷетӣ, аз ҷумла Вазорати молия, Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа ва Кумитаи андоз мавриди санҷиши озмоишӣ қарор доранд.

Барномаҳои омӯзишӣ дар самти татбиқи усули ҳисобузамкунӣ ва пешбурди баҳисобгирӣ мувофиқи методологияи нав омода гардида, бозомузии шахсони масъули Вазорати молия ва ташкилотҳои озмоишӣ идома дорад.

Банди 53. Аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тадриҷан васеъ намудани фарогирии мониторинг ва сифати ҳисоботи молиявии аз аудит гузаронидашудаи корхонаҳои давлатӣ.

Мониторинги фаъолияти молиявию хоҷагидории корхонаҳои азими давлатӣ аз ҷониби сохтори дахлдори Вазорати молия амалӣ карда шуда, ҳар сол ҳисоботи молиявии аз санҷиш гузаронидашуда ба ин раёсат пешниҳод карда мешавад.

Тибқи меъёри моддаи 8 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти аудиторӣ» аудити ҳатмии ҳарсола на дертар аз 30 июни соли баъд аз соли ҳисоботӣ гузаронида мешавад.

Таҳлилҳо дар самти гузаштани аудити ҳатмии солона барои давраи соли 2022, ки қонунгузории амалкунанда гузаштани чунин аудитро то давраи 30 июни соли ҳисоботӣ пешбинӣ намудааст нишон дод, ки аз 29 корхонаи азими давлатӣ 19 субъект аз аудити ҳатмӣ гузашта, 10 корхона аз аудити ҳатмӣ нагузаштанд.

Ҷиҳати аз аудити ҳарсолаи ҳатмӣ гузаштан ба корхонаҳои азими давлатӣ мактубҳои дахлдор ирсол гардида, дар ин замина аз ҷониби корхонаҳо хулосаҳои аудит ба Вазорати молия ирсол гардида истодаанд.

Дар баробари ин, бо мақсади ҷорӣ намудани баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ дар корхонаҳои давлатӣ бо истифода аз стандартҳои байналмилалӣ дар мувофиқа бо Бонки Умумиҷаҳонӣ барои гузаронидани мониторинги фаъолияти корхонаҳои азими давлатӣ, аз ҷумла ҶСК «Фурудгоҳи байналмилалии ш. Бохтар», КВД «Хуҷандобуканал», КВД «Бақайдгирии молу мулки ғайриманқул», ҶСК «Тоҷиктрансгаз» ва КВД «Обу Корези Душанбе» вазифаи техникӣ таҳия карда шуда, тибқи тартиб ширкатии аудитори ҶДММ «ПКФ Тоҷикистон» барои амалӣ намудани чорабинии болозикр интихоб гардид.

Айни замон, дар ҳамкорӣ бо Вазорати молия ширкати мазкур дар корхонаҳои болозикр корро шурӯъ намуда, он аз рӯйи нақша амалӣ шуда истодааст.

Банди 54. Таъмини кадрӣ ва моддӣ (ва баланд бардоштани иқтидор)-и шуъбаи таъмини шаффофияти маълумоти буҷетии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Бо мақсади мониторинги раванди амалишавии ислоҳот дар низоми идоракунии молияи давлатӣ, аз он ҷумла Стратегияи идоракунии молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 Шуъбаи макроиқтисодӣ, методологияи омори молияи давлатӣ ва таъмини шаффофияти буҷетӣ таъсис дода шудааст.

Фаъолияти шуъбаи мазкур ба самти мониторинги татбиқи ислоҳот дар низоми идоракунии молияи давлатӣ, мутобиқати гурӯҳбандиҳои буҷетӣ ба меъёрҳои байналмилалӣ, таҳлили макроиқтисодӣ ва беҳтар намудани мавқеи ҷумҳурӣ дар раддабандиҳои ҷаҳонӣ, аз ҷумла индекси шаффофияти буҷетӣ равона гардидааст.

Ҷиҳати баланд бардоштани баланд бардоштани иқтидори кормандони шуъба дар соли 2024 дар ҳамбастагӣ бо лоиҳаи кумаки техникии Иттиҳоди Аврупо оид ба дастгирии буҷетӣ дар самтҳои идоракунии молияи давлатӣ ва таҳсилоти касбӣ-техникӣ чорабинӣ оид ба Шарҳи натиҷаҳои арзёбӣ оид ба индекси шаффофияти буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2023, инчунин муҳокимаи таҷрибаи ҷорӣ ва пешниҳодҳо ҷиҳати боз ҳам беҳтар намудани мукаммалӣ ва нашри оммавии ҳуҷҷатҳои асосии буҷетӣ доир гардид.

Ҳамзамон, дар доираи созишномаи ҳамкории дуҷониба бо Пажуҳишгоҳи илмӣ-тадқиқоти молиявии Вазорати молияи Федератсияи Россия пайваста семинарҳои омӯзишӣ оид ба идоракуни молияи давлатӣ, аз ҷумла таъмини шаффофияти буҷет доир мегардад, ки кормандони шуъбаи мазкур яке аз иштирокчиёни он ба ҳисоб меравад.

Инчунин, бо дастгирии шарикони рушд кормандони шуъба ҷиҳати иштирок ба дар давраҳои омӯзишӣ оид ба низоми омори молияи давлатӣ ва тартиби таҳияи он ба давлатҳои хориҷа сафарбар гардиданд ва дар солҳои минбаъда низ тадбирҳои мазкур идома дода мешавад.

Банди 55. Мониторинги иҷрои Барномаи миёнамуҳлати идоракунии хавфҳои фискалии корхонаҳои азими давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2023-2027.

Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба татбиқи «Барномаи миёнамуҳлат оид ба идоракунии хавфҳои фискалии корхонаҳои азими давлатӣ барои солҳои 2023-2027», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон моҳи ноябри соли 2022 тасдиқ карда шудааст, оғоз намудааст.

Бо мақсади таъмини иҷрои Барномаи миёнамуҳлат барои давраи солҳои 2023-2027 оид ба идоракунии хавфҳои фискалии корхонаҳои азими давлатӣ ва ҷамъиятҳое, ки саҳмияҳои онҳо ба давлат тааллуқ дорад, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 ноябри соли 2022, №547 тасдиқ шудааст, дар соли 2024 корҳои муайян ба анҷом расонида шуд.

Маҳзани корхонаҳои давлатӣ ва чамъиятҳои саҳомие, ки бо саҳми давлат фаъолият менамоянд барои соли 2023 бо нишон додани маълумот дар бораи дороиҳо, уҳдадориҳо, ҳиссаи моликияти давлатӣ, фаъолияти соҳавӣ, шумораи кормандон тартиб дода шуда, Махзани мазкур дар сомонаи расмии Вазорати молия ҷойгир карда шудааст.

Ҳамзамон, ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 декабри соли 2019, №632 «Дар бораи корхонаҳои азими давлатӣ ва ҷамъиятҳое, ки саҳмияҳои онҳо ба давлат тааллуқ дорад» тағйиру иловаҳо ворид карда шуда, мутобиқи ин тағйирот ва қарори қабулшуда шумораи чунин корхонаҳо тибқи замимҳои алоҳида ба 77 адад, аз ҷумла корхонаҳои азими давлатӣ бо саҳми давлат фаъолияткунанда (корхонаҳои воҳиди давлатӣ) 20 адад, ҷамъиятҳои хоҷагидорие, ки дар сармояи оинномавии онҳо саҳми давлат 100 дарсадро ташкил медиҳад 42 адад, ҷамъиятҳои хоҷагидорие, ки дар сармояи оинномавии онҳо саҳми давлат зиёда аз 50 дарсадро ташкил медиҳад 6 адад ва ҷамъиятҳои хоҷагидорие, ки дар сармояи оинномавии онҳо саҳми давлат зиёда аз 20 то 50 дарсадро ташкил медиҳад 9 адад расонида шудааст.

Ҷиҳати тақвият бахшидани раванди гузариши корхонаҳои азими давлатӣ ба стандартҳои байналмилалии ҳисоботи молиявӣ бо роҳи ҷорӣ намудани санксияҳои ҷаримавӣ лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон» омода гардид..

Айни замон лоиҳаи болозикр ба вазорату идораҳо ҷиҳати такмил бозпас гардонида шудааст ва баъд аз такмил додани меъёрҳои дахлдор иловатан унвонии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол мегардад.

Ҳамчунин, бо мақсади ба роҳ мондани раванди мониторинги мунтазами корхонаҳои давлатӣ лоиҳаи «Дастурамал оид ба баҳогузории идоракунии хавфҳои фискалӣ» таҳия гардида, барои хулоса ва мувофиқаи пешакӣ ба Хазинаи Байналмилалии Асъор ва Бонки Умумиҷаҳонӣ пешниҳод гардид.

Раванди мониторинги Барномаи миёнамуҳлат барои давраи солҳои 2023-2027 оид ба идоракунии хавфҳои фискалии корхонаҳои азими давлатӣ ва ҷамъиятҳое, ки саҳмияҳои онҳо ба давлат тааллуқ дорад мунтазам ба роҳ монда шуда, аз натиҷаи он

дар алоҳидагӣ унвонии Ҳукумати ҷумҳурӣ маълумоти мавриди назар пешниҳод карда мешавад.

Банди 56. Баланд бардоштани иқтидори кадрӣ ва таъминоти моддии Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази хизматрасонии маҳфуздорандаи ҳисоботи молиявӣ»-и назди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Бо мақсади баланд бардоштани иқтидори кадрӣ дар доираи нақша чорабиниҳои дохилиидоравӣ кормандони корхонаи мазкур ба курсҳои такмили ихтисос, курсҳои бозомӯзии баҳисобгирии муҳосибӣ ва омӯзиши забонҳои хориҷӣ фаро гирифта шуда, 28 маротиба чорабиниҳои дахлдор вобаста ба омӯзиши санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ ва маҳфилҳои муҳосибавӣ дар мавзуъҳои алоқаманд ба фаъолияти корхона гузаронида шудааст.

Ҳамзамон дар асоси фармоиши Вазорати молия аз 12 майи соли 2023, №46 ба корхона 3 адад утоқҳои корӣ ҷудо гардида, бо таҷҳизотҳои дахлдор муҷаҳҳаз гардонида шудааст.

Илова бар ин бо мақсади рақамикунонии фаъолият ва ҷорӣ намудани низоми ягонаи иттилоотии маҳфуздоранда, инчунин идоракунии минбаъдаи он аз ҷониби корхона раванди ҷалби мутахассисони соҳаи IT ва кормандон дар доираи талаботҳои тахассусӣ пайгирона идома дошта, ҷиҳати таъмионти моддии онҳо унвонии лоиҳаи «Мукаммалгардонии идоракунии молияи давлатӣ-2» дархости расмӣ ирсол гардида, дар марҳилаи мувофиқасозӣ қарор дорад.

Банди 57. Тақвият бахшидани раванди иҷрои уҳдадорӣ оид ба пешниҳоди ҳисоботҳои молиявӣ якҷо бо хулосаи аудиторӣ ба маҳфуздорандаи Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази хизматрасонии маҳфуздорандаи ҳисоботи молиявӣ» -и назди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби субъектҳои дорои манфиати умум ва корхонаҳои давлатӣ, бо роҳи ҷорӣ намудани санксияҳои ҷаримавӣ дар сандаҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор барои риоя накардани чунин талабот.

Бо мақсади аз ҷониби субъектҳои дорои манфиати умум ва корхонаҳои давлатӣ якҷо бо хулосаи аудиторӣ ба маҳфуздорандаи Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази хизматрасонии маҳфуздорандаи ҳисоботи молиявӣ» пешниҳод намудани ҳисоботҳои молиявӣ аз ҷониби Вазорати молия лоиҳаи Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси мурофиавии ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии

Тоҷикистон» таҳия карда шуда, дар мувофиқа бо вазорату идораҳои дахлдор барои баррасии минбаъда ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол гардид.

Ба тавсиб расидани лоиҳаи санадҳои меъёрию ҳуқуқии болозикр дар таъмини риояи меъёрҳои қонунгузорӣ ва баланд бардоштани масъулияти пешниҳоди ҳисоботҳои молиявӣ ба маҳфуздоранда, инчунин гузариши субъектҳои дорои манфиати умум аз аудити солонаи ҳатмӣ нақши калиди дорад.

Дар баробари ин, дар ҳошияи мутобиқ намудани низоми молияи кишвар ба талаботу меъёрҳои байналмилалӣ бо мақсади ҷорӣ намудани механизми арзёбии пешбурди низоми баҳисобгирии муҳосибӣ мутобиқ ба стандартҳои байналмилалӣ дар соли сипаришуда аз ҷониби Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази хизматрасонии маҳфуздорандаи ҳисоботи молиявӣ»-и назди Вазорати молия Портал иттилоотии маҳфуздорӣ таъсис дода шуд, ки дастрасии он ба таври таҷрибавӣ роҳандозӣ гардидааст.

Инчунин, Феҳристи субъектҳои дорои манфиати умум такмил дода шуда, шумораи чунин субъектҳо ба 663 адад баробар гардида, 91 фоизи субъектҳо ҳисоботи молиявии худро ба Вазорат пешниҳод намудаанд.

Аз он 32 фоиз субъектҳо бо аудити солонаи ҳатмӣ фаро гирифта шудаанд.

Дар амал сифатан татбиқ намудани чорабиниҳои болозикр ба таъмини шаффофият дар анҷоми амалиятҳои муҳосибию молиявӣ, пешгирии ҳаргуна ҳолатҳои номатлуб дар аҷноми амалиётҳо, махсусан коҳиш додани омилҳои инсонӣ, мутобиқсозии низоми молияи давлатӣ ба талаботи муосири замон мусоидат хоҳад кард.

VI. Тадбирҳо оид ба аудити беруна ва назорат

Таҳкими заминаи меъёрию ҳуқуқии миллӣ дар соҳаи аудити беруна яке аз самтҳои дигари ислоҳотҳои пешбининамудаи Барномаи миёнамуҳлати амал ба ҳисоб меравад. Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон масъули иҷрои ин ҳадаф муайян гардида, 2 чорабинии дар самти таҳкими заминаи меъёрию ҳуқуқии миллӣ дар соҳаи аудити беруна пурра татбиқ ва 2 чорабинии дигар дар раванди амалишави қарор дорад.

Банди 59. Марҳила ба марҳила ҷорӣ намудани стандартҳои миллии Мақомоти олии аудитӣ ва қабули заминаи меъёрию ҳуқуқии дахлдор.

Бо мақсади рушди заминахои ҳуқуқии мақомоти олии аудитӣ Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон» мутобик ба санадҳои

меъёрии байналмилалӣ такмил дода шуда, меъёрҳои он барои мутобиқат намудан ба стандартхои байналмилалии аудит дар таҳрири нав қабул гардида, мавриди амал карор дода шуд.

Инчунин, 20 Стандартхри миллии аудити мутобиқ ба стандартҳои байналмилалии аудит (ИНТОСАЙ) ва 37 стандартҳои байналмилалии аудит ҷиҳати дар амал татбиқ намудан дар фаъолияти аудитории Палатаи хисоб маъкул дониста шуд.

Новобаста аз ин, бо мақсади возеҳ ва фаҳмо будани стандартҳои байналмилалии аудит 31 адад стандартҳои афзалиятноки мақоми олии аудит ба забони тоҷикӣ тарҷума карда шуда, ҷиҳати мархиҳа ба марҳила таҳия намудани стандартҳои миллӣ дар асоси стандартҳои байналмилалӣ тадбирхои зарурӣ андешида мешаванд.

Ҳамзамон, ҷиҳати мутобиқ намудани фаъолияти Палатаи хисоб бо талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон", стандартҳои байналмилалии аудит ва Лоиҳаи дастгирии муштарак дар доираи барномаи ҷаҳонии масъулиятшиносии мақоми олии аудит лоиҳаи Гурӯҳбандии қоидавайронкуниҳои молиявӣ таҳия карда шудааст. Дар лоиҳаи мазкур қоидавайронкуниҳои молиявӣ вобаста ба ташаккул ва иҷрои буҷети давлатӣ бо 5 зергурӯҳ гурӯҳбандӣ карда шуда, он зиёда аз 360 номгуйро дарбар мегирад.

Айни замон, лоиҳаи мазкур дар марҳилаи мувофиқа ва баимзорасонӣ бо вазорату идораҳои дахлдор қарор дорад.

Банди 60. Таҳия, тасдиқ ва татбиқи Стратегияи нави миёнамуҳлати рушди Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Нақшаи стратегии рушди Палатаи ҳисоб барои солҳои 2024 - 2028 бо дар назар доштани анҷомёбии Стратегияи рушди Палатаи хисоб дар давраи солҳои 2019 - 2023, инчунин, паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, чолишҳо ва хавфхои нав, ҳадафҳои рушди устувор, рушди идоракунии молияи давлатӣ, арзёбии самаранокии фаъолияти мақоми олии аудтии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Палатаи хисоби Ҷумҳурии Озарбойҷон ва таҳлили муколама бо ҷонибҳои манфиатдор, таҳия гардида, бо қарори ҳайати мушовараи Палатаи хисоб 30 марти соли 2024 қабул карда шуд.

Банди 61. Мустаҳкам намудани заминаи методӣ ва захираҳои кадрии Шуъбаи аудит ва баҳодиҳии сифати Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Ҷиҳати баланд бардоштани нерӯи касбии кормандон, масъалаи омӯзиши мунтазам ва дар фаъолият татбиқ намудани Стандартҳои байналмилалии аудит ва таҷрибаи пешқадами мақоми олии аудити кишвархои хориҷӣ, гузарондани аудит ва

таҳияи хисобот дар Палатаи ҳисоб бомаром роҳандозӣ гардида истодааст.

Банди 62. Марҳила ба марҳила гузаронидани аудити самаранокӣ дар сатҳи соҳаҳои таҷрибавӣ ва тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ва ҷойгиркунии хулосаҳои (ҳисоботҳои) аудиторӣ дар сомонаи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон, мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ.

Бояд қайд намуд, ки аввалин маротиба дар таърихи фаъолияти Палатаи хисоб баъди шомил шудан ба барномаи Ташаббуси ҷахонии масъулиятшиносии мақоми олии аудит бо мусоидати бевоситаи Ташаббуси рушди ИНТОСАЙ арзёбии самаранокии фаъолияти Палатаи хисоби Ҷумхурии Тоҷикистон аз ҷониби МОА Ҷумҳурии Озарбойҷон мутобик ба Низоми баҳодиҳии самаранокии МОА гузаронда шуд.

Дар натиҷаи арзёбии фаъолият ва иҷрои тавсияхо дар сохтори Палатаи хисоб раёсати аудити самаранокӣ ба фаъолият шуруъ намуд, ки дар соли равон аз ҷониби кормандони раёсат 8 адад аудита самаранокӣ гузаронда шуд.

Ҳамзамон қайд намудан бамаврид аст, ки бо мақсади таъмини шаффофият ва ба ҷонибҳои манфиатдор дастрас намудани маълумотҳои муфид вобаста ба арзёбии самараноку мақсадноки маблағҳои буҷетӣ, идоракунии захирахои давлатӣ, хулосаҳои аудиторӣ аз натиҷаи чорабинихои аудиторӣ мунтазам дар сомонаи расмии Палатаи хисоб ба нашр расонида мешавад.

VII. Тадбирҳо оид ба шаффофият ва ҳисоботдиҳӣ

Пешниҳоди саривақтӣ, пурмазмун ва босифати иттилооти буҷетӣ ва молиявӣ, инчунин маълумот оид ба нишондиҳандаҳои фаъолияти соҳа (самаранокӣ) ба ҷомеа ва ҷонибҳои манфиатдори беруна, қисматҳои асосии тадбирҳо оид ба дастрасии аҳолӣ ба иттилоотро ташкил дода, бахши мазкур ба панҷ чорабинии асосӣ тақсим мегардад.

Ҳолати татбиқи чорабиниҳо нишон медиҳад, ки новобаста аз он, ки оғози татбиқи чорабиниҳо соли 2024 пешбинӣ гардидааст, аммо амалишавии пурраи 3 чорабинӣ дар солҳои минбаъда ба нақша гирифта шудааст.

Чорабиниҳо оид ба саривақт ҷойгир намудани маълумоти буҷетӣ ва молиявӣ дар сомонаи Вазорати молия ва гузаронидани вохӯриҳо ва муҳокимаҳо бо намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ дар самти идоракунии молияи давлатӣ ва буҷетикунонӣ дар марҳилаҳои гуногуни раванди таҳияи буҷети давлатӣ амалӣ карда шудааст.

Банди 63. Таҳия ва тасдиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор, ки дастурҳои методӣ оид ба таҳия ва саривақтии интишори оммавии ҳисоботҳои буҷетиро (аз ҷумла буҷети шаҳрвандӣ) дар сомонаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим менамоянд.

Айни замон корҳои такмили санадҳои меъёрии дохилии Вазорати молия дар самти нашри саривақтӣ ва босифати ҳуҷҷатҳои асосии буҷетӣ идома дорад. Аз ҷумла, бояд қайд намуд, ки дар марҳилаи мазкур таваҷҷӯҳи асосӣ ба такмили дастурҳои амалкунанда оид ба таҳия ва нашри Шарҳи нимсолаи иҷрои Буҷети давлатӣ ва ҳуҷҷатҳои алоқаманд ба буҷети шаҳрвандӣ, аз ҷумла Дастурамали методӣ дар бораи таҳияи Шарҳи нимсолаи иҷрои Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки қаблан бо фармоиши Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 сентябри соли 2020, №202 тасдиқ шудааст ва Дастурамали методӣ оид ба таҳия ва ҷойгиркунии буҷети шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо фармони Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 сентябри соли 2020, №106 тасдиқ шудааст, равона мегардад.

Тамоми тавсияҳои зарурӣ оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба ин дастурамалҳои методӣ муайян карда шуда, айни замон бо мақсади ҳамгироии самараноки онҳо ба раванди ташкилию идоракунӣ корҳо ҷиҳати ворид намудани тавсияҳои болозикр ба қисматҳо ва сархатҳои дахлдори дастурамалҳо идома дорад.

Банди 64. Мукаммал ва такмили мундариҷа ва сифати ҳафт (аз ҳашт) ҳуҷҷати асосии буҷетӣ мутобиқи методологияи хароҷоти давлатӣ ва ҳисоботи молиявӣ ва Шохиси (индекси) шаффофияти буҷетӣ.

Барои баланд бардоштани сифати ҳуҷҷатҳои буҷетӣ то имрӯз корҳои зиёд ба амалӣ карда шуд. Аз ҷумла, тавсияҳо (дар асоси таҷрибаи пешқадам) барои такмил додани ҳамаи ҳуҷҷатҳои асосии буҷетӣ дар тамоми раванди буҷет таҳия ва пешниҳод карда шуданд. Илова бар ин, бо дастгирии шарикони рушд сохтори Шарҳи миёнасола бо дарназардошти талаботи асосӣ оид ба баланд бардоштани сифати ҳуҷҷати мазкур дар асоси тавсияҳои таҷрибаи байналмилалӣ таҳия карда шуд.

Корҳои зиёд оид ба таҳияи Шарҳи нимасола анҷом дода шуда, дар он фарқиятҳои асосии тағйиротҳои воқеии раванди иҷрои буҷет аз рӯйи даромад ва хароҷот дар нимсолаи аввал нисбати нимсолаи дуюм ба назар гирифта шудаанд. Ҳуҷҷати омодагардидаи мазкур сари вақт дар сомонаи Вазорати молия нашр шуд ва ин бояд аввалин қадами муҳим дар самти баланд бардоштани шаффофияти раванди буҷет дар марҳилаи иҷро дониста шавад.

Банди 65. Дар сомонаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон сариваќт ҷойгир намудани маълумоти буҷетӣ ва молиявӣ, инчунин иттилооти марбут ба татбиқ ва мониторинги тадбирҳо оид ба сиёсат ва ислоҳот дар самти идоракунии молияи давлатӣ.

Соли 2024 таҷдид ва навсозӣ сомонаи Вазорати молия пурра ба анҷом расид. Таҳрири сомона бо назардошти талаботҳои «Қоидаҳои ягона барои сомонаҳои расмии вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот дар шабакаи интернет», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 июли соли 2017, №344 тасдиқ шудааст, анҷом дода шуда, дар он бахшҳои алоҳида оид ба шаффофияти буҷет, раванди буҷетӣ, идоракунии молияи давлатӣ илова гардид.

Аз ҷониби Вазорати молия дар муҳлатҳои муқарраргардидаи санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, ҳисобот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ, буҷети шаҳрвандӣ, қарзи давлатӣ, ҳуҷҷатҳо ва нишондиҳандаҳои марбут ба раванди буҷетӣ ва ҳисобот оид ба раванди иҷрои Стратегияи идоракунии молияи давлатӣ, ки ҳисоботи мазкур фарогирӣ маълумот оид ба чараёни татбиқи ислоҳотҳои соҳа мебошад, дар сомонаи мазкур ҷойгир карда шуданд. Равнади мазкур мунтазам ба роҳ монда шудааст.

Банди 66. Мунтазам гузаронидани вохӯриҳо ва муҳокимаҳо бо намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ дар самти идоракунии молияи давлатӣ ва буҷетикунонӣ дар марҳилаҳои гуногуни раванди таҳияи буҷети давлатӣ, тибқи таҷрибаи байналмилалӣ.

Санаи 29 майи соли 2024 дар Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки намояндагони васоити ахбори омма, ташкилотҳои ғайридавлатӣ, коршиносони мустақил ва кормандони воҳидҳои сохтории дахлдори вазорат Шарҳи натиҷаҳои арзёбӣ оид ба индекси шаффофияти буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2023, инчунин муҳокимаи таҷрибаи ҷорӣ ва пешниҳодҳо ҷиҳати боз ҳам беҳтар намудани мукаммалӣ ва нашри оммавии ҳуҷҷатҳои асосии буҷетӣ доир гардид.

Чорабинии мазкур дар ҳамбастагӣ бо лоиҳаи кумаки техникии Иттиҳоди Аврупо оид ба дастгирии буҷетӣ дар самтҳои идоракунии молияи давлатӣ ва таҳсилоти касбӣ-техникӣ ташкил карда шуд.

Дар баробари ин дар доираи лоиҳаи мазкур ҷиҳати баланд бардоштани маърифати молиявӣ, аз ҷумла огоҳии ҷомеа оид ба раванди буҷетӣ, ташакули даромади буҷети давлатӣ, самт хароҷоти он ва дигар самтҳо ба фаъолияти Вазорати молия алоқаманд бо иштироки намояндагони васоити ахбори омма семинарҳои омӯзишӣ баргузор гардида истодааст.

Вазорати молия ҷиҳати такмил ва таҳкими раванди таҳия ва нашри оммавии ҳуҷҷатҳои буҷетӣ, баррасии онҳо мунтазам тадбирҳоро амалӣ намуда истодааст.

Банди 67. Саривақт ҷойгир намудани ҳисобот оид ба иҷрои нишондиҳандаҳои ғайримолиявии натиҷанокӣ (самаранокӣ).

Бо мақсади мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ дар сомонаи Вазорати молия ҷойгир намудани маълумот оид ба иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2024», нишондиҳандаҳои хароҷоти буҷети ҷумҳуриявӣ аз рӯйи гурӯҳбандии васеи буҷетӣ, аз ҷумла аз рӯйи гурӯҳбандиҳои иқтисодӣ, вазифавӣ, маъмурӣ ва барномавӣ омода ва нашр карда шудааст.

Айни замон нашри маълумот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ аз рӯйи гурӯҳбандии барномавӣ бо дарҷи нишондиҳандаҳои молиявӣ амалӣ карда шуда, бо мақсади пешбурди раванди буҷетикунонии барномавӣ ҷалби коршиноси байналмилалӣ барои таҳияи дастурҳои методӣ оид ба истифодабарии гурӯҳбандии барномавӣ, муайянсозии индикаторҳои ғайримолиявии барномаҳои соҳавӣ, омода намудани ҳисобот аз рӯйи гурӯҳбандии барномавӣ, аз ҷумла нишондиҳандаҳои ғайримолиявӣ дар доираи кумаки техникии лоиҳаи Иттиҳоди Аврупо ҷалби коршиноси байналмилалӣ ба нақша гирифта шудааст ва иҷрои талаботи банди мазкур дар мӯҳлати муқарраршуда таъмин карда мешавад.

Шарҳи кутоҳи ҳолати иҷрои бандҳои барномаи миёнамуҳлат дар соли 2024

§1. Ислоҳот дар самти банақшагирии стратегӣ					
Ҳадафи 1. Ворид намудани тағйирот ба заминаи меъёрию ҳуққии амалкунанда ва қонунгузории миллӣ бо мақсади фаъолгардонӣ ва ҳамоҳангсозии ислоҳоти бахши давлатӣ, аз ҷумла ислоҳот дар соҳаи идоракунии молияи давлатӣ					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Муҳлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
1.	Таъсис ва нигоҳдории Шуъба оид ба ислоҳоти идоракунии молияи давлатӣ (қаблан ҳамчун котиботи идоракунии молияи давлатӣ)- и назди Вазорати молия тибқи талаботи санадҳои миъёрию ҳуқуқӣ, бо мақсади назорати татбиқи ислоҳот ва ҳамоҳангсозии фаъолият дар соҳаи идоракунии молияи давлатӣ бо ҷонибҳои манфиатдор	Котиботи идоракунии молияи давлатӣ таъсис дода шуд ва пурра кор мекунад	2024	Вазорати молия ва дигар вазорату идораҳои дахлдлор	Дар раванди иҷро қарор дорад
Ҳадафи 2. Баланд бардоштани сифати нақшаҳои стратегии таҳиянамудаи вазоратҳои соҳавӣ (яъне тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ), бо нишон додани хароҷоти татбиқи онҳо.					
3.	Баланд бардоштани иқтидори кадрии вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар самти дурнамосозии макроиқтисодӣ тавассути расонидани кумаки методӣ	Семинарҳои омӯзишӣ ва кумаки методӣ дар самтҳои дурнамосозии макроиқтисодӣ гузаронида шуд	2024-2026	Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи маҳаллӣ	Иҷро карда шуд.

§3. Тадбирхо дар соҳаи дурнамои даромадҳои давлатӣ					
4. Беҳтар намудани раванди таҳияи лоиҳаи нишондиҳандаҳои даромади буҷети давлатӣ					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мухлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
6.	Омӯзиши таҷрибаи муосири байналмилалӣ ҷиҳати такмили низоми дурнамосозии даромади буҷети давлатӣ	Чорабиниҳои омӯзишӣ барои кормандони масъули Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба анҷом расонида шуда, таҷрибаи байналмилаллиро омӯхтанд.	2024-2025	Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон	Иҷро карда шуд
8.	Тасдиқ ва амалигардонии нақшаи амали солҳои 2024-2026-барои Барномаи миёнамуҳлати даромадҳои буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи солҳои 2024-2029	Нақшаи чорабиниҳо барои солҳои 2024-2026 тасдиқ ва ба амал бароварда шуд	2024-2026	Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи андози назди ҲҶТ, Хадамоти гумруки назди ҲҶТ ва дигар вазорату идораҳои дахлдор	Иҷро карда шуд
5. Таҳлили мунтазами иҷрои буҷети давлатӣ ва таъмини дастрасӣ ба ин маълумот					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мухлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
9.	Гузаронидани таҳлили даромадҳои буҷети давлатӣ ва дохил намудани ин маълумот ба хисоботи давравӣ ва солона оид ба	Таҳлили даромадҳои буҷети давлатӣ ба хисобот оид ба иҷрои буҷети давлатӣ дохил карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад

	ичрои буҷети давлатӣ, ки аз ҷониби Вазорати молия нашр карда мешавад				

§4. Тадбирҳо оид ба идоракунии қарзи давлатӣ

Ҳадафи 6. Модернизатсияи система ва амалияи идоракунии қарзи давлатӣ

№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мӯҳлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
10.	Таҳия ва тасдиқи методологияи баҳодиҳӣ ва таҳлили хавфҳои қарзӣ (ва усулҳои ҳисоб кардани ҳаққи кафолат) ҳангоми баррасии қарзҳои нав ва кафолатҳои давлатӣ	Методологияи баҳодиҳӣ ва таҳлили хавфҳои қарзӣ таҳия ва тасдиқ карда шудааст	2024-2025	Вазорати молияи ҶТ	Дар ҳоли оғози татбиқ
11.	Татбиқи Стратегияи идоракунии қарзи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2024-2026 ва таҷдиди солонаи он дар доираи таҳияи буҷети миёнамӯҳлат мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ	Стратегияи идоракунии қарзи давлатӣ бо дарназардошти таҷдиди солонаи он мутобиқи таҷрибаи ҷаҳонӣ татбиқ карда шуд.	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
12.	Бозбинӣ ва дар таҳрири нав таҳия намудани заминаи меъёрию ҳуқуқӣ дар соҳаи идоракунии коғазҳои қиматноки давлатӣ мувофиқи тавсияҳои охирини Баҳодиҳии идоракунӣ ва самаранокии қарз	Санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ дар соҳаи идоракунии коғазҳои қиматноки давлатӣ бозбинӣ ва ё нав карда мешаванд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ, Бонки миллии Тоҷикистон, Вазорати рушди иқтисод ва савдои ҶТ, Кумитаи давлатии	Дар раванди иҷро қарор дорад

				сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии ҶТ	
13.	Татбиқи пурра ва ҳамгироии низоми идоракунии қарз ва таҳлили молиявӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ, ки бо санадҳои меъёрии дахлдор ва супоришҳои техникӣ тасдиқ карда мешавад	Низоми идоракунии қарз ва таҳлили молиявӣ пурра татбиқ ва бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳамгирой карда шудааст	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди ичро қарор дорад
§5. Тадбирҳо оид ба амалӣ гардондани барномаи миёнамуҳлати хароҷоти давлатӣ					
Ҳадафи 7 . Ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлати Ҷумҳурии Тоҷикистон» бо мақсади таъмини таҷрибаи мувофиқи банақшагирии миёнамуҳлат ва буҷетикунонӣ					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мухлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати ичро
16.	Тағйиру иловаҳо ба заминаи меъёрию ҳуқуқӣ бо мақсади ворид намудани ҳадди ниҳоии хароҷоти пешакии соҳа ба Дастурамалҳо оид ба марҳилаи якуми раванди таҳияи буҷети давлатӣ ва ҳадди ниҳоии хароҷоти тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ дар Дастурамал оид ба марҳилаи дуюми раванди таҳияи буҷет мутобиқи таҷрибаи ҷаҳонӣ.	Санади меъёрию ҳуқуқии дахлдор бозбинӣ ва тасдиқ карда шуданд	2024-2025	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди ичро қарор дорад
17.	Ба самтҳои асосии сиёсати андозию	Ҳуҷҷати Вазорати молияи Ҷумҳурии	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ,	Мавкуф гузошта шуд

	буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон (яъне дар стратегияи фискалӣ) ворид намудани шарҳи тафовути назаррас байни пешгӯиҳои ибтидоӣ ва таҷдидшуда (нав)-и макрофискалӣ ва нишондиҳандаҳои буҷетӣ барои давраи миёнамӯҳлат мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ	Тоҷикистон оид ба «Самтхои асосии сиёсати андозию буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз нав дида баромада ва тасдиқ карда шуд		Вазорати рушди иқтисод ва савдои ҶТ, Бонки миллии Тоҷикистон, Кумитаи андози назди ҲҶТ	

§6. Тадбирҳо оид ба буҷетикунонии барномавӣ

№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мухлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
20.	Марҳила ба марҳила таҳия ва тасдиқи гурӯҳбандии барномавии буҷетӣ барои ҳамаи тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ва соҳаҳо дар сатҳи буҷети ҷумҳуриявӣ	Нақшаи чорабиниҳо оид ба татбиқи буҷетикунонии барномавӣ таҳия ва тасдиқ карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ, вазорату идораҳои соҳавӣ	Дар раванди иҷро қарор дорад
22.	Таҳия ва тасдиқи методология ва дастурҳо оид ба: - муайян кардани нишондиҳандаҳои ғайримолиявии буҷетикунонии барномавӣ барои ТАМБ/соҳаҳои таҷрибавӣ; - мониторинги барномаҳои буҷетӣ ва шаклҳои ҳисобот	Методология ва дастурҳои дахлдор таҳия ва тасдиқ карда шуданд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ, вазорату идораҳои соҳавӣ	Дар раванди иҷро қарор дорад

23.	Ҳамгироии гурӯҳбандии барномавӣ ва барномаҳои буҷетӣ (нишондиҳандаҳои молиявӣ ва ғайримолиявӣ) дар низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ.	Нишондиҳандаҳои гурӯҳбандии барномавӣ ба низоми хазинадории низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ дохил карда шудаанд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ, вазорату идораҳои соҳавӣ	Дар ҳоли оғози татбиқ

§8. Тадбирҳо оид ба иҷрои буҷет ва давромадҳои давлатӣ

№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Муҳлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
26.	Бо дарназардошти омӯзиши таҷрибаи ҷаҳонӣ ва тавсияҳои коршиносон мунтазам такмил додани меъёрҳои арзёбии дараҷаи ба хавф нигаронидашуда	Ҳуҷҷатҳои дахлдори меъёрию ҳуқуқӣ дар соҳаи аудити ба хавф нигаронидашуда, такмил дода шуданд	2024-2026	Кумитаи андози назди ҲҶТ, Хадамоти гумруки назди ҲҶТ	Иҷро карда шуд
27.	Татбиқ ва истифодаи пурраи модули хавф ва ба хавф нигаронидашуда (яъне методология) ҳангоми гузаронидани санҷишҳои андоз дар Низоми ҳамгироишудаи маъмурияти андози Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ҷорӣ намудани раванди дар шакли электронӣ	Модули хавфҳо дар Низоми ҳамгироишудаи маъмурияти андози Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра татбиқ ва таҷдид карда шуд (яъне мавриди истифода қарор дорад)	2024-2026	Кумитаи андози назди ҲҶТ, Хадамоти гумруки назди ҲҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад

	баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда				
28.	Ҷиҳати таъмини шаффофият ва ҷамъоварии маблағҳои иловагии андоз ба буҷети давлатӣ, тибқи тартиби муқарраршуда баррасии шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба лоиҳаи мубориза бо саркашӣ аз пардохти андозҳо ва интиқоли фоида ба Форуми глобалӣ оид ба шаффофият ва табодули иттилоот барои мақсадҳои андоз	Шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба лоиҳаи мубориза бо саркашӣ аз пардохти андозҳо ва интиқоли фоида ба Форуми глобалӣ оид ба шаффофият ва табодули иттилоот барои мақсадҳои андоз таъмин гардид	2024-2026	Кумитаи андози назди ҲҶТ, Вазорати молияи ҶТ	Иҷро карда шуд

§9. Тадбирҳо оид ба ислоҳоти идоракунии хазинадорӣ

№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Муҳлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
29.	Ҷорӣ намудани талаботи меъёрию ҳуқуқӣ, аз ҷумла дастурамали намунавӣ оид ба қарзҳои дебиторӣ ва кредиторӣ барои ташкилотҳои буҷетӣ ва сарраёсати хазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба навсозии нақшаҳои гардиши	Дастури намунавӣ таҳия ва тасдиқ карда шуда, ҳуҷҷатҳои дахлдори меъёрию ҳуқуқӣ бозбинӣ (ё таҳия) ва тасдиқ карда шуданд.	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар ҳоли оғози татбиқ

	пули накд на танҳо ҳар сол, балки ҳар семоҳа тибқи таҷрибаи ҷаҳонӣ				
§10. Тадбирҳо оид ба ислоҳот дар соҳаи хариди давлатӣ					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мухлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
31.	Пурра ҷорӣ ва фаъол намудани мақоми мустақил оид ба баррасии шикоятҳо дар соҳаи хариди давлатӣ.	Мақоми мустақил оид ба баррасии шикоятҳо дар соҳаи хариди давлатӣ пурра фаъол гардонида шуд	2024-2025	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди ҲҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
Ҳадафи 11. Мустаҳкам намудани иқтидор ва вазифаҳои танзимотии Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон					
33.	Ташкил ва таҳкими иқтидори кадрӣ ва захиравӣ (аз ҷумла, бизнес-усулҳо барои фаъолияти таҳлилӣ дар соҳаи хариди давлатӣ) Муассисаи давлатии «Маркази рушди хариди электронӣ»-и назди Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	Муассисаи давлатии «Маркази рушди хариди электронӣ» ташкил ва муҷаҳазонида шуд	2024-2026	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди ҲҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
34.	Баррасӣ ва навсозии - тартиби фаъолият дар портали ягонаи хариди давлатӣ; - қоидаҳои амалисозии хариди давлатӣ	Тартибу қоидаҳои дахлдор бозбинӣ, нав карда ва тасдик карда шуданд	2024-2025	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди ҲҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад

35.	Таҳия ва тасдиқи рӯйхат (классификатор)-и ягонаи мол, кор ва хизматрасонӣ.	Рӯйхати (классификатори) ягонаи мол, кор ва хизматрасонӣ таҳия ва тасдиқ карда шуд	2024-2026	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди ҲҶТ	Дар ҳоли оғози татбиқ
§11. Тадбирҳо оид ба гурӯҳбандии буҷет					
12. Мукаммалсозии гуруҳбандиҳои буҷетӣ ва мувофиқ кардани онҳо бо Дастур оид ба омори молияи давлатии 2014.					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мухлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
36.	Марҳила ба марҳила дар маҳзани электронии Хазинаи байналмилалии асъор ҷойгир намудани омори молияи давлатӣ ва омори қарзи давлатӣ барои солҳои 2022-2024, мутобиқи Дастурамали омори молияи давлатии 2014с	Омори молияи давлатӣ ва омори қарзи давлатӣ барои солҳои 2022-2024 дар маҳзани электронии Хазинаи байналмилалии асъор ҷойгир карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
38.	Баррасӣ ва тасдиқи гурӯҳбандии барномавии буҷетии таҷдидшуда барои 5 тақсимкунандаи асосии маблағҳои буҷетӣ	Гурӯҳбандии барномавии буҷетии таҷдид ва тасдиқ карда шуд	2024-2025	Вазорати молияи ҶТ	Дар ҳоли оғози татбиқ
§12. Тадбирҳо оид ба назорати молиявӣ ва аудити дохилӣ					
Ҳадафи 13. Ҷорӣ намудани усулҳои аудити дохилӣ дар бахши давлатӣ дар асоси хатарҳои муайяншуда					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мухлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
39.	Таҳия, тасдиқ ва тадриҷан татбиқи методологияи гузаронидани аудити	Методологияи гузаронидани аудити ба таваккал асосёфта	2024-2026 гг.	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад

	дохилии ба хавф нигаронидашуда (ва усули идоракунии хавфҳо дар асоси натиҷаҳои аудит) аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ.	таҳия, тасдиқ ва истифода шуд			

§13. Тадбирҳо оид ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (НИИМД)

№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Муҳлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
42.	Марҳила ба марҳила таъмин намудани дастраси фосилавии тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷети ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ на танҳо дар марҳилаи иҷро, балки дар марҳилаи таҳияи буҷет	Мавҷудияти шаклҳои тасдиқшудаи дастраси тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷети ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ, аз ҷумла тағйироти дахлдор ба санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ ворид карда шудаанд.	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ ва вазорату идораҳои соҳавӣ	Иҷро карда шуд

43.	Ҳамгироӣ ва пурра худкор намудани (дар сатҳи техникӣ ва меъёрӣ) низоми электронии хариди давлатӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ	Низоми электронии хариди давлатӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳампайваст карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ, Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди ҲҶТ	Иҷро карда шуд
44.	Ҳамгироии пурра ва автоматикунонии (дар сатҳи техникӣ ва меъёрӣ) системаи ҳамгирошудаи идоракунии даромадҳо ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ	Системаи ҳамгирошудаи идоракунии даромадҳо ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳампайваст карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ, Кумитаи андози назди ҲҶТ, Хадамоти гумруки назди ҲҶТ, Бонки миллии Тоҷикистон	Дар раванди иҷро қарор дорад
45.	Ҳамгироии низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ бо низоми иттилоотии ҳуҷҷатҳои электронӣ	Низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ба низоми иттилоотии ҳуҷҷатҳои электронӣ ҳамгироиёнида (ҳампайваст) шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Иҷро карда шуд

46.	Дар таҳрири нав таҳия ва татбиқ намудани низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ бо назардошти технологияҳои муосир ва стандартҳои ҷаҳонӣ	Низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ модернизатсия ва татбиқ карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
Ҳадафи 16. Татбиқи модули музди меҳнат ва ҳамгироии низоми иттилоотии идоракунии захираҳои кадрӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ					
47.	Ҳамгироии пурраи (дар сатҳи техникӣ ва меъёрӣ) низоми иттилоотии идоракунии захираҳои кадрӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ	Низоми иттилоотии идоракунии захираҳои кадрӣ бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳамгироиёнида (ҳампайваст) шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ, Агентии хизмати давлатии назди ҲҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
§14. Тадбирхо оид ба бахисобгирии муҳосибӣ дар бахши давлатӣ					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мухлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
Ҳадафи 16. Тағйир додани модули баҳисобгирии муҳосибӣ дар низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ барои дуруст ҷамъоварӣ ва ҳисоботдиҳии алоҳидаи амалиёти баҳисобгирии муҳосибӣ ва бақия, тибқи талаботи Стандартҳои байналмилалии ҳисоботи молиявӣ дар бахши давлатӣ					
50.	Таҳия ва татбиқи модули мутамарказонидашудаи баҳисобгирии муҳосибии бо низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳамгирошуда ва бозбинии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ	Модули мутамаркази баҳисобгирии муҳосибӣ таҳия ва татбиқ карда шуд (яъне ба низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ҳамгирой шуд)	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад

Ҳадафи 17. Тағйир додани нақшаи ягонаи ҳисобҳо бо мақсади таҳияи ҳисоботи молиявии мутамарказонидашуда, мутобиқи стандарти байналмилалии ҳисоботдиҳии молиявии бахши давлатӣ					
51.	Таҳия ва тасдиқи нақшаи ягонаи ҳисобҳои мукаммалшуда ва дастурҳои марбут ба он, бо мақсади таҳияи ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда, мутобиқи стандарти байналмилалии ҳисоботдиҳии молиявии бахши давлатӣ.	Нақшаи ягонаи ҳисобҳои мукаммалшуда ва дастурҳои марбут ба истифодаи он таҳия ва тасдиқ карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
§15. Тадбирҳо оид ба мониторинги фаъолияти корхонаҳои давлатӣ					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мӯҳлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
53.	Аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тадриҷан васеъ намудани фарогирии мониторинг ва сифати ҳисоботи молиявии аз аудит гузаронидашудаи корхонаҳои давлатӣ	Фарогирии мониторинг ва сифати ҳисоботи молиявии аз аудит гузаронидашудаи корхонаҳои давлатӣ васеъ гардонида шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
54.	Таъмини кадрӣ ва моддӣ (ва баланд бардоштани иқтидор)-и шуъбаи таъмини шаффофияти маълумоти буҷетии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон	Иқтидор ва таъминоти захиравии шуъбаи таъмини шаффофияти маълумоти буҷетии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пурзӯр карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Иҷро карда шуд

55.	Мониторинги ичрои Барномаи миёнамуҳлати идоракунии хавфҳои фискалии корхонаҳои азими давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2023-2027	Ҳисобот оид ба рафти татбиқи Барнома омода ва бо тамоми ҷонибҳои манфиатдор мавриди баррасӣ қарор дода шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Иҷро карда шуд
Ҳадафи 20. Тавсеаи фарогирии маҳфуздории ҳисоботҳои молиявӣ ва тақвияти ҳамоҳангӣ байни Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва вазоратҳои дахлдори соҳавӣ ҷиҳати рафъи такрорёбии вазифаҳои дахлдори назоратӣ аз болои субъектҳои дорои манфиати умум ва дигар корхонаҳои давлатӣ					
56.	Баланд бардоштани иқтидори кадрӣ ва таъминоти моддии Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази хизматрасонии маҳфуздорандаи ҳисоботи молиявӣ» -и назди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон	Иқтидори кадрӣ ва таъминоти моддии Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази хизматрасонии маҳфуздорандаи ҳисоботи молиявӣ» баланд бардошта шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Иҷро карда шуд
57.	Тақвият бахшидани раванди иҷрои ухдадорӣ оид ба пешниҳоди ҳисоботҳои молиявӣ якҷо бо хулосаи аудиторӣ ба маҳфуздорандаи Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази хизматрасонии маҳфуздорандаи ҳисоботи молиявӣ» -и назди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби субъектҳои дорои манфиати умум ва корхонаҳои давлатӣ,	Раванди иҷрои ӯҳдадориҳои субъектҳои манфиати умумӣ ва корхонаҳои давлатӣ барои пешниҳоди ҳисоботи молиявии аз аудит гузаронидашуда, бо санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ таҳким ёфт	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад

	бо роҳи ҷорӣ намудани санксияҳои ҷаримавӣ дар сандаҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор барои риоя накардани чунин талабот				
§16. Тадбирҳо оид ба аудити беруна					
Ҳадафи 22. Таҳкими заминаи меъёрию ҳуқуқии миллӣ дар соҳаи аудити беруна					
№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Мўҳлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
59.	Марҳила ба марҳила ҷорӣ намудани стандартҳои миллии Мақомоти олии аудитӣ ва қабули заминаи меъёрию ҳуқуқии дахлдор.	Стандартҳои миллии дахлдори Мақомоти олии аудитӣ таҳия ва тасдиқ гардид	2024-2026	Палатаи ҳисоби ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
60.	Таҳия, тасдиқ ва татбиқи Стратегияи нави миёнамуҳлати рушди Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон	Стратегияи нави миёнамуҳлати рушди Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ гардид	2024-2026	Палатаи ҳисоби ҶТ	Иҷро карда шуд
61.	Мустаҳкам намудани заминаи методӣ ва захираҳои кадрии Шуъбаи аудит ва баҳодиҳии сифати Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон	Пойгоҳи методӣ ва захираҳои кадрии воҳиди сохтории Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳким ёфт	2024-2026	Палатаи ҳисоби ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
62.	Марҳила ба марҳила гузаронидани аудити самаранокӣ дар сатҳи соҳаҳои таҷрибавӣ ва тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетӣ ва ҷойгиркунии хулосаҳои (ҳисоботҳои) аудиторӣ	Хулосаи аудиторӣ аз натиҷаи аудити самаранокии гузаронидашуда дар сомонаи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир карда шуд	2024-2026	Палатаи ҳисоби ҶТ	Иҷро карда шуд

	дар сомонаи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон, мутобиқи таҷрибаи байналмилалӣ				

§18. Тадбирҳо оид ба дастрасии аҳолӣ ба иттилоот

№	Чорабинӣ	Натиҷаи пешбинишуда	Муҳлати иҷро	Мақомоти масъул	Ҳолати иҷро
63.	Таҳияи дастурҳои методӣ оид ба таҳия ва самаранокии интишори оммавии ҳисоботҳои буҷетӣ (аз ҷумла буҷети шаҳрвандӣ) дар сомонаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим менамоянд	Роҳнамои стандартӣ, аз ҷумла методологияи таҳия, мундариҷа ва нашри саривақтии ҳисоботи асосии буҷет, таҳия ва тасдиқ карда шудааст	2024-2025	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
64.	Мукаммал ва такмили мундариҷа ва сифати ҳафт (аз ҳашт) ҳуҷҷати асосии буҷетӣ мутобиқи методологияи хароҷоти давлатӣ ва ҳисоботи молиявӣ ва Шохиси (индекси) шаффофияти буҷетӣ	Мазмуну сифати камаш ҳафт ҳуҷҷати асосии буҷетӣ беҳтар карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Дар раванди иҷро қарор дорад
65.	Дар сомонаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон саривақт ҷойгир намудани маълумоти буҷетӣ ва молиявӣ, инчунин иттилооти марбут ба татбиқ ва мониторинги тадбирҳо оид ба сиёсат ва ислоҳот дар самти идоракунии молияи давлатӣ	Мълумоти буҷетӣ ва молиявӣ саривақт дар сомонаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир карда шуд	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Иҷро карда шуд

66.	Мунтазам гузаронидани вохӯриҳо ва муҳокимаҳо бо намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ дар самти идоракунии молияи давлатӣ ва буҷетикунонӣ дар марҳилаҳои гуногуни раванди таҳияи буҷети давлатӣ, тибқи таҷрибаи байналмилалӣ	Ҳамасола вохуриҳо бо намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ оид ба баррасии буҷети шаҳрвандӣ, ҳисоботи солона дар бораи иҷрои буҷети давлатӣ ва самтҳои асосии сиёсати андозию буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардиданд.	2024-2026	Вазорати молияи ҶТ	Иҷро карда шуд
67.	Саривақт ҷойгир намудани ҳисобот оид ба иҷрои нишондиҳандаҳои ғайримолиявии натиҷанокӣ (самаранокӣ	Нишондиҳандаҳои ғайримолиявии соҳавӣ ва ҳисобот оид ба татбиқи сиёсати соҳавӣ ҳамасола дар сомонаи расмии вазорату идораҳои дахлдор нашр мешавад	2024-2026	Вазорату идораҳои соҳавӣ (барои онҳое, ки гурӯҳбандии барномавии буҷети тасдиқшуда мавҷуд аст)	Дар ҳоли оғози татбиқ